БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 253 (19.329). ● 1985 йил 3 ноябрь, якшанба ● Баҳоси 3 тийин.

М. С. Горбачев Менгисту Хайле Мариам билан учрашди

1 ноябрь куни М. С. Горбачев Менгисту Хайле Мариам билан суҳбатлашди. Суҳбат чоғида Совет-Эфиопия муносабатларига доир бир қанча масалалар ва ҳозирги халқаро аҳвол проблемаларини муҳокама қилиш давом эттирилди.

Суҳбат самимий, ўртоқларча вазиятда ўтди.

(ТАСС).

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

1 ноябрь куни Кремлда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев ҳамда амалий визит билан СССРга келган Эфиопия Ишчи партияси Марказий Комитети Бош секретари социалистик Эфиопия муваққат ҳарбий маъмурий кенгаши Раиси Менгисту Хайле Мариам ўртасида музокаралар бўлиб ўтди.

Музокараларда:

Совет томонидан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР мудофаа министри С. Л. Соколов, бошқа расмий кишилар;

Эфиопия томонидан — Менгисту Хайле Мариамга ҳамроҳлик қилаётган расмий кишилар қатнашдилар.

Музокаралар КПСС билан ЭИП, Совет Иттифоқи билан социалистик Эфиопия ўртасидаги муносабатларга хос бўлган дўстлик ва самимият, қарашларнинг бирлиги ва ҳамжиҳатлик руҳида ўтди.

Халқаро проблемаларнинг муҳокамаси жаҳондаги ҳозирги аҳволнинг энг муҳим масалалари юзасидан СССР билан социалистик Эфиопиянинг қарашлари ва позициялари бир-бирига мос эканлигини тасдиқлади.

* * *

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати Менгисту Хайле Мариам шарафига Катта Кремль саройида зиёфат бердилар.

Зиёфатда совет томонидан М. С. Горбачев, А. А. Громико, Н. И. Рижков, Э. А. Шеварднадзе, Б. Н. Пономарев, Н. В. Тализин ўртоқлар, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган зиёфат чоғида М. С. Горбачев билан Менгисту Хайле Мариам нутқ сўзладилар, бу нутқлар эътибор бериб тингланди ва давомли қарсаклар билан кутиб олинди.

(ТАСС).

Суратда: музокара пайти. (ТАСС фотоси).

ГУЛЧАМБАРЛАР ҚЎЙИЛДИ

Эфиопия Ишчи партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Социалистик Эфиопия муваққат ҳарбий маъмурий кенгашининг Раиси Менгисту Хайле Мариам В. И. Ленин мавзолейини зиёрат қилиб, гулчамбар қўйди. Кремль девори ёнидаги Номаълум солдат қабрига ҳам гулчамбар қўйилди.

(ТАСС).

НАМАНГАН ОБЛАСТИ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ УЛКАН ЗАФАРИ

Наманган областининг қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари 1985 йил ва умуман беш йиллик планларини муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириб, бу йилнинг мураккаб об-ҳаво шароитларида пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар ва уни уюшқоқлик билан териб олмоқдалар. Улар давлатга пахта сотиш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари, 2 ноябрь куни бажардилар. Қабул пунктларига 435 минг тоннадан кўпроқ «оқ олтин» етказиб берилди. Ҳосилнинг 90 проценти биринчи сортларга топширилди.

Пахта ҳосилдорлиги гектар бошига 31,3 центнердан ошиб кетди, жами тайёрланган ҳосилнинг 5200 тоннаси қимматли ингичка толали пахтадир.

Областнинг барча районлари пахтакорларнинг меҳнат ғалабасига муносиб ҳисса қўшдилар. Наманган, Чортоқ, Уйчи районларининг пахтакорлари ҳар гектар ердан 37—40 центнердан ҳосил кўтардилар. Янгиқўрғон, Косонсой, Задарё, Тўрақўрғон, Норин районларининг миришкорлари социалистик мажбурият ҳисобига пахта топширмоқдалар. 80 та колхоз ва совхоз, мингга яқин бригада оширилган мажбурият ҳисобига пахта топширмоқда.

Наманган районидаги Охунбобоев номли, Тўрақўрғон районидаги «Ўзбекистон», Чортоқ районидаги Навоий номли, Уйчи районидаги Ленин номли, Поп районидаги «Партия XXII съезди» колхозлари, Янгиқўрғон районидаги Карл Маркс номли совхознинг пахтакорлари ҳар гектар ердан 38—43 центнердан ҳосил кўтариб, ажойиб муваффақиятга эришдилар.

Пахта териш ва тайёрлашда Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари — Наманган районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг Абдураҳмон Жўраев, Уйчи районидаги «Ленинчи йўл» колхозининг Шарофат Дадабоева бошлиқ, Косонсой районидаги «Дўстлик» совхозининг СССР Олий Совети депутати Абдусаттор Шарипов, мўл ҳосил усталари, Тўрақўрғон районидаги «Шарқ юлдузи» колхозининг Аҳмаджон Камолов, Чортоқ районидаги «Октябрь» колхозининг Ҳакимжон Қозоқов, Учқўрғон районидаги «Ленинград» колхозининг Ғафуржон Алиматов, Норин районидаги «Пахтакор» колхозининг Йўлдошали Худойбердиев, Чуст районидаги «1 Май» колхозининг Раҳматжон Дадабоев, Задарё районидаги Ильич номли совхознинг Ҳабиба Абдуллаева, Янгиқўрғон районидаги «Победа» совхозининг Ҳошимжон Нажмиддинов бошчилик қилаётган бригадалари ва бошқа кўпгина илғор коллективлар жонбозлик кўрсатмоқдалар. Улар ҳозиргача ҳар гектар ердан 37-50 центнердан ҳосил кўтардилар.

152 минг тоннадан кўпроқ пахтани териб олган механизаторлар фидокорона меҳнат намуналарини кўрсатдилар. Задарё, Учқўрғон, Норин ва Косонсой районларининг хўжаликларида ҳосилнинг асосий қисми машиналарда териб олинди. Пахта териш машиналарининг илғор механик-ҳайдовчилари — Задарё районидаги Ильич номли совхоздан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Абдусалом Қодиров, шу райондаги «Украина» совхозидан Сирожиддин Киромиддинов, Норин районидаги Энгельс номли колхоздан Фозил Иброҳимов, Учқўрғон районидаги «Андижон» колхозидан Абдуҳаким Уришев ўз машиналари бункеридан 190—480 тоннадан пахта тўкишди.

Чевар теримчилар — колхозчилар ва совхозларнинг ишчилари, деҳқонларга ёрдамга келган студентлар ва шаҳарликлар пахтакорлар эришган ғалабага салмоқли ҳисса қўшдилар. Учқўрғон районидаги Ленин номли колхозининг чевар теримчиси Саодат Раҳимова, Чортоқ районидаги Ҳамид Олимжон номли совхознинг донгдор теримчиси, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Бусора Зиётова, Чуст районидаги «1 Май» колхозининг теримчиси Эркиной Холдорова, Янгиқўрғон районидаги «Гулшан» совхозининг ишчиси Маҳбуба Ҳамробоева, Уйчи районидаги Жданов номли колхоздан Фазилат Сайдуллаева, Норин районидаги «СССР 50 йиллиги» колхозидан Тўтихон Қодироваларнинг ҳар бири 8-12,5 тоннадан пахта териб беришди.

Областда ўқувчиларни дала ишларига жалб этишни кескин камайтириш юзасидан катта иш олиб борилди. Ўтган йили пахта йиғим-теримига Наманган шаҳрининг ўқувчиларигина жалб этилмаган бўлса, бу йилги мавсумда областдаги барча қишлоқ мактабларида машғулот тўхтатилмади.

Қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларида ҳам юксак марраларга эришилди. Давлатга дон, сабзавот, полиз экинлари маҳсулоти, картошка, ҳўл мева, пилла топшириш беш йиллик планлари анча ошириб бажарилди. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш планларини бажариш тадбирлари кўрилмоқда.

Қишлоқ хўжалик маҳсулоти тайёрлаш ҳажмини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш, бригада пудратини кенг жорий этиш туфайли колхозлар ва совхозларнинг экономикаси мустаҳкамланмоқда, пландан ташқари 25 миллион сўмдан кўпроқ фойда олиниши кутилмоқда.

Эришилган муваффақиятлар — партия аграр сиёсатини оғишмай амалга ошириш натижаси, партия, совет, қишлоқ хўжалик, сув хўжалиги ва тайёрлаш органлари, касаба союз ва комсомол ташкилотлари олиб борган катта ташкилотчилик ва сиёсий ишлари самараси, агросаноат комплекси мутахассислари, область барча меҳнаткашларининг фидокорона меҳнати мевасидир. Деҳқончилик маданиятини ошириш, фан ва техника ютуқларини, илғор тажрибани ишлаб чиқаришга жорий этиш, партия ва давлат интизомини мустаҳкамлаш туфайли мана шундай муваффақиятларга эришилди.

Область агросаноат комплексининг меҳнатчилари ўзларининг бутун куч-ғайратларини пахта териш ва тайёрлашни тезроқ якунлаш, оширилган социалистик мажбуриятларни бажариб, Ватанга пландан ташқари 25 минг тонна «оқ олтин» топширишга сафарбар этмоқдалар. Айни пайтда янги беш йилликнинг дастлабки йили мўл ҳосилига мустаҳкам замин яратиш — кузги-қишки ишлар бутун комплекси ва чорва қишловини намунали ўтказиш ишлари авж олдириб юборилди. Область колхозчилари ва совхозларининг ишчилари, барча меҳнаткашлари ўз куч-ғайратларини беш йилликнинг якунловчи йили мажбуриятларини бажаришга сафарбар этмоқдалар, улар КПСС XXVII съездини ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездини янги меҳнат зафарлари билан нишонлашга аҳму-қарор қилганлар.

ЖУРНАЛИСТЛАРНИНГ МУҲИМ ВАЗИФАЛАРИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида матбуот конференцияси

2 ноябрь куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида навбатдаги матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Журналистлар билан бундай учрашувлар ҳозирги куннинг энг муҳим вазифаларидан матбуот ходимларини янада кенгроқ хабардор қилиш мақсадида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети тасдиқлаган системага мувофиқ ўтказилмоқда.

Матбуот конференцияси ишида республика ва область газеталари, журналлар, Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети, ахборот агентликларининг раҳбарлари ва етакчи журналистлари, республика Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси давлат комитетининг ходимлари, марказий газеталар, Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиосининг ўз мухбирлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, область партия комитетлари ва Тошкент шаҳар партия комитетининг масъул ходимлари иштирок этдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. П. Анишчев тўпланганлар ҳузурида нутқ сўзлади. У фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига бағишланиб КПСС Марказий Комитетида ўтказилган кенгаш йўл-йўриқларини бажариш соҳасида матбуот ходимлари олдида турган вазифалар тўғрисида гапириб берди. КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми ва фан-техника тараққиётига бағишланиб Марказий Комитетда ўтказилган кенгаш мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш ва шу асосда совет жамияти сифат жиҳатдан янги ҳолатга эришишининг кенгайтирилган концепциясини ўртага қўйганлиги ва асослаб берганлиги таъкидланди. Бу концепция КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил октябрь Пленумида муҳокама қилинган барча учта ҳужжатни ўз ичига олади. Партиянинг янги таҳрирдаги Программаси, партия Уставига киритиладиган ўзгартишлар ҳамда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986 — 1990 йилларга ва 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳалари юксак илмий ва ғоявий-сиёсий савияси, проблемаларни ўртага қўйиш ва ҳал этишга ижодий ёндашуви, реализми, аниқ-пухта амалий йўналиши билан ажралиб туради.

Бутун мамлакатимиздаги сингари Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам партиянинг XXVII съездига зўр ғайрат билан тайёргарлик кўрмоқдалар. Саноат ва капитал қурилишда ишлар яхшиланди. Пахтакорлар Ватанга 1 миллион 700 минг тонна юқори сифатли тола бериш учун қизғин меҳнат қилмоқдалар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, дейилди матбуот конференциясида, XVI пленумдан кейин республикада социал-иқтисодий ривожланишда, маънавий-психологик муҳитни соғломлаштиришда, халқнинг маънавий маданиятини юксалтиришда ижобий ўзгаришлар юз берганлигини уқтириб, эришилган ютуқларни мустаҳкамлаш бутун халқ хўжалигини янги янада юқори даражага кўтаришга эришишни ўзининг яқин орадаги вазифаси деб билади. Бунга илмий тадқиқотларни фан-техника тараққиётининг энг муҳим проблемаларига жамлаш орқали, илмий-техника революцияси ютуқларини социалистик хўжалик системаси афзалликлари билан узвий бирлаштириш орқали эришиш мумкин.

Мамлакатнинг йирик саноат региони бўлган Ўзбекистон ҳозирги вақтда машиналар ва асбоб-ускуналар, приборлар ва аппаратлар, химия ва нефть химияси маҳсулотлари, енгил ва озиқ-овқат саноати маҳсулотлари, агросаноат комплекси корхоналари тайёрлаётган маҳсулотлар ва хом ашё етказиб бермоқда. Бироқ республиканинг ишлаб чиқариш ва иқтисодий потенциалидан ҳозирча етарли даражада самарали фойдаланилмаяпти. Фойдаланилмаётган резервларни очиб бериш, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга, ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлашга, илғор тажрибани ёйишга қаратилган кўп қиррали ишларни кўрсатиб бериш — оммавий ахборот органлари ходимларининг биринчи даражали вазифасидир. Воқеалар ва ҳодисаларни чуқур таҳлил этиш, жиддий проблемаларни ўртага қўйиш ва уларни ҳал этиш йўлларини таклиф қилиш керак.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Ҳ. Абдуллаеванинг конференцияда сўзлаган нутқида КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси, КПСС Уставига киритиладиган ўзгартишлар ҳамда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986 —1990 йилларга ва 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳаларини умумхалқ муҳокамасидан ўтказиш билан боғлиқ вазифалар тўғрисида гапирилди. Мазкур ҳужжатларни муҳокама этиш, пропаганда қилиш ва тушунтириш ишлари амалий, конструктив руҳда бўлиши, меҳнат коллективлари олдида турган конкрет жорий ва истиқболдаги вазифаларни ҳал этиш билан мустаҳкам боғлаб олиб борилиши кераклиги уқтириб ўтилди. Ҳозирги вақтда 1985 йил ва умуман беш йиллик планларини бажаришга оид амалий фаолият масалалари матбуот, бутун идеология фронтининг диққат марказида туриши лозим. Барча соҳаларда ишлаб чиқаришни интенсивлаш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, тежамкорлик режимини кучайтириш, уюшқоқлик ва интизомни яхшилаш, иш услубини такомиллаштиришга, кадрларни тайёрлаш, уларни жанговар ва меҳнат анъаналари руҳида, коммунистик идеаллар руҳида тарбиялашга алоҳида эътибор бериш зарур.

Съезд арафасида, деб таъкидланди матбуот конференциясида, оммавий ахборот ва пропаганда воситалари олдига юксак талаблар қўйилмоқда. Улар муҳокаманинг умумхалқ минбарига айланиши, омма ташаббуси, фикри ва тажрибасини бирлаштириши, одамлар онгини, уларнинг психологиясини янгича шароитда ишлашга, янги-янги вазифаларни ҳал этишга сафарбар этиши керак. Коммунистлар ва партиясизлар съездолди ҳужжатларини муҳокама қилишда манфаатдорлик билан актив қатнашишларини таъминлаш, ҳар бир совет кишиси партиянинг программ мақсадлари ва вазифаларини, унинг ички ва ташқи сиёсати моҳиятини яхши билиши, жамиятни социал-иқтисодий ривожлантиришни анча яхшилашнинг, халқ фаровонлигини ошириш, социалистик Ватан куч-қудратини мустаҳкамлашнинг, унинг тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун муваффақиятли кураш олиб боришининг объектив зарурати эканлигини чуқур англашига эришиш муҳимдир.

Съездолди ҳужжатларини муҳокама қилиш сингари масъулиятли сиёсий кампанияда актив қатнашиш — республика барча журналистларининг бурчидир. Улар жўшқин партиявий сўз билан коммунистик жамият қуриш планларимизнинг реаллигига омманинг ғоят катта ишончи ва умидбахшлигини, юксак меҳнат ва ғоявий-ахлоқий кайфиятни вужудга келтиришга, меҳнат коллективларини партия ўртага қўйган энг муҳим вазифаларни ҳал этишга даъват қилишлари лозим. Бусиз планларни бажариш ҳақида гап бўлиши мумкин эмас. Оммавий ахборот ва пропаганда органлари янада фаол ва собитқадамлик билан, оператив ва таъсирчан ишлашлари зарур.

Съездолди ҳужжатларини муҳокама этиш, пропаганда қилиш ва тушунтириш ошкоралик ва амалий руҳда бўлиб, уюшқоқлик ва мазмунли, ортиқча дабдаба ва шовқин-суронга йўл қўйилмаган ҳолда ўтиши, совет халқининг Коммунистик партия теварагида янада жипслашишига, меҳнаткашлар социалистик жамиятни такомиллаштириш, унинг сифат жиҳатдан янги ҳолатига эришиш вазифалари ва истиқболларини чуқур англашига кўмаклашиши лозим.

Муҳокама съездга партия ва бутун халқ тажрибаси билан бойитилган илмий асосланган таклифлар ишлаб чиқилишига кўмаклашиб, 1985 йилги давлат планлари ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун, ўн иккинчи беш йилликни зўр ғайрат билан бошлаш ва КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун курашда Ўзбекистон меҳнаткашларининг ижодий ташаббуси ва активлигини янада оширишга хизмат қилади.

Р. Ҳ. Абдуллаева ва В. П. Анишчев журналистларнинг саволларига жавоб қайтардилар.

(ЎзТАГ).

МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Давлатга пахта сотиш юзасидан социалистик мажбуриятини муддатидан илгари бажарганлиги учун қуйидаги область республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилди.

Наманган области — область партия комитетининг секретари Н. Р. Ражабов, область ижроия комитетининг раиси Б. Ҳакимов, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи О. Воҳидов, облсельхозтехника раиси А. Эгамбердиев, область сув хўжалиги бошқармасининг бошлиғи Т. Ҳамроев, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи область комитетининг раиси М. Матмусаев, область комсомол комитетининг секретари Т. М. Шамсибоев.

XXVII „ОҚ ОЛТИН" хирмонига

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 2 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун—областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

ФАРҒОНА	0,98	102,99	0,08	35,52
НАМАНГАН	1,00	101,05	0,17	81,53
Тошкент	0,54	97,23	0,08	100,19
Хоразм	0,38	89,60	0,56	48,03
Сирдарё	1,00	88,96	0,57	103,08
Андижон	0,92	86,84	0,61	54,57
Сурхондарё	0,93	86,41	0,40	85,02
ҚҚАССР	0,70	84,48	0,35	68,64
Бухоро	0,43	81,82	0,06	15,96
Жиззах	0,72	77,36	0,20	78,10
Навоий	0,55	75,85	0,22	42,16
Самарқанд	0,86	71,83	0,17	42,02
Қашқадарё	0,85	61,86	0,53	43,70
Республика бўйича:	0,78	85,15	0,32	62,08
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
СУРХОНДАРЁ	1,66	137,09	0,83	148,64
НАМАНГАН	0,38	104,00	—	—
Бухоро	0,99	67,00	—	—
Қашқадарё	1,33	52,81	1,40	45,43
Навоий	0,99	47,09	0,51	11,34
Республика бўйича:	1,47	102,58	0,96	102,50

▲ ХОРАЗМ

Хонқа райони пахтакорлари социалистик мажбурият бажарилганлиги ҳақида рапорт бердилар. Она-Ватан хонқаликлардан пландаги 40410 тонна ўрнига 45464 тонна «оқ олтин» қабул қилиб олди. Ҳар гектар ердан ўртача 39,9 центнердан ҳосил териб олинди. Охунбобоев номли, «Правда», «Хоразм», «Октябрь 40 йиллиги» колхозларининг азаматлари йиғим-теримни тез ва соз ўтказишда намуна курсатдилар.

▲ АНДИЖОН

Комсомолобод районида пахта тайёрлаш бўйича беш йиллик план адо этилди. Ўтган давр мобайнида қабул пунктларига 169100 тонна «оқ олтин» етказиб берилди.

Район миришкорлари ўз имкониятларини чамалаб чиқиб, яна минг тонна хом ашё тайёрлашга аҳд қилдилар.

* * *

Ҳар гектар ердан 34,3 центнердан ҳосил олиб, давлатга 3886 тонна хом ашё етказиб берган Москва районидаги «Победа» колхози пахтакорлари зафар қучдилар. Урайимжон Қозоқов, Зулумбой Тўраев, Нўъмонжон Тўраев, Неъматжон Абдуллаевлар бошлиқ илғор бригадаларда ҳар гектар ер ҳосилдорлиги 37—38 центнерга тўғри келди.

▲ СИРДАРЁ

Сирдарё районидаги «Малик» совхози заршунослари социалистик мажбурият ҳисобига «оқ олтин» топшира бошладилар. Улар 2960 гектар ернинг ҳар гектаридан 31,1 центнердан «оқ олтин» териб олишди. Шунинг асосий қисми терим агрегатлари бункеридан тўкилди. 87 «зангори кема»нинг ҳар бири ёрдамида ўртача 81 тоннадан пахта териб олинди.

▲ ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР

Хўжайли районидаги «Коммунизм» колхози ва «Тошкент» совхозида беш йиллик топшириғи бажарилди. Коммунизмликлар давлатга 14600 тонна, «Тошкент» совхози азаматлари эса 35421 тонна «оқ олтин» етказиб бердилар.

◆ НАМАНГАН

Норин райони меҳнаткашлари пахта тайёрлаш планини бажардилар. Қабул пунктларига 35 минг 700 тонна «оқ олтин» етказиб берилди. Ҳосилдорлик 33,3 центнерни ташкил этди. Механизаторлар машина терими планини 110 процент адо этдилар. Бу муваффақиятга «Пахтакор», Энгельс номли, К. Маркс номли, «Октябрь» колхозларининг азаматлари салмоқли улуш қўшишди. Илғор хўжаликларда социалистик мажбурият ҳисобига пахта топшириляпти.

Район заршунослари яна 1500 тонна «оқ олтин» тайёрлаб, ҳосилдорликни 32 центнерга етказишга аҳд қилдилар.

* * *

Чортоқ районидаги «Москва» колхозида якунловчи йил плани бажарилди. Она-Ватан 2700 тонна ингичка толали пахта қабул қилиб олди.

Областда 8 район, 46 колхоз, 28 совхоз, 947 бригада социалистик мажбурият ҳисобига «оқ олтин» топширмоқда.

◆ САМАРҚАНД

Пайариқ районидаги «Қорақалпоғистон» савхози пахтакорлари йиллик план бажарилганлиги ҳақидаги рапортга имзо чекдилар. Ҳар гектар ердан 25—28 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олишга эришган хўжаликнинг Бегим Равшанов, Рашид Омоновлар бошлиқ бригадаларнинг муваффақияти таҳсинга лойиқ. Хўжалик азаматлари ўз имкониятларини чамалаб, ҳар гектар қўриқ ер ҳосилдорлигини 25 центнерга етказишни кўзлашмоқда.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Иван Степанович **Силаев**ни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари этиб тайинлади.

* * *

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Аполлон Сергеевич **Сисцов**ни СССР авиация саноати министри қилиб тайинлади.

* * *

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Иван Степанович **Силаев** бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан уни СССР авиация саноати министри вазифасидан озод қилди.

ҚИРҒИЗИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ФРУНЗЕ, 2 ноябрь. (ТАСС). Бугун Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми бўлди ва унда ташкилий масала кўриб чиқилди. Пленум Т. У. Усубалиев пенсияга чиқиши муносабати билан уни республика Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари вазифасидан озод қилди.

Илгари Иссиқкўл область партия комитетининг биринчи секретари, кейинги вақтда эса КПСС Марказий Комитетининг инспектори бўлиб ишлаган А. М. Масалиев Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари этиб сайланди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари ўртоқ Альбин Михайлович **Минич**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қурилиш индустрияси ва бинокорлик материаллари саноати базасини ривожлантириш соҳасида кўп йил самарали ишлаганлиги учун Тошкент бинокорлик материаллари илмий-тадқиқот ва лойиҳа институти директори ўртоқ Суннат Иброҳимович **Иброҳимов**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: КОММУНИСТ МУЛОҲАЗАЛАРИ

ҲАММАМИЗ МАСЪУЛМИЗ

КПСС Марказий Комитетининг тарихий октябрь Пленуми партиямиз, халқимиз фаолиятида масъулиятли даврни бошлаб берди.

Пленумда ўртоқ М. С. Горбачев қилган доклад шу кунларда ҳар бир коммунист қалбига илҳомбахш куч бағишламоқда. Бу бежиз эмас. Докладда муҳокамага қўйилаётган ҳужжатлар тарихий жиҳатдан зўр аҳамиятга молик эканлиги алоҳида таъкидланди, айни пайтда ҳар учала ҳужжатни тағин ҳам мукаммаллаштириш соҳасида партия ташкилотлари, барча коммунистлар олдида турган актуал вазифалар нималардан иборатлиги аниқ-равшан кўрсатиб берилди.

Партия Уставига киритиладиган ўзгартишлар биз, коммунистларни, айниқса, ҳаяжонлантиради, ўз бурчимизни теранроқ тушунишга, топширилган ишга нисбатан меҳр-муҳаббат билан ёндашишга, эътиқодда қатъий туришга руҳлантиради, Уставга киритиладиган ўзгартишлар моҳияти ҳақида Пленумда шундай деб таъкидланди: «Қисқача қилиб айтадиган бўлсак, бу бир томондан, партия ички демократиясини янада кенгайтириш, коммунистларнинг, барча партия ташкилотлари ва аввало бошланғич партия ташкилотларининг ташаббускорлиги ҳамда активлигини ривожлантиришдан, иккинчи томондан эса, умумий ишларнинг ҳал этилиши учун уларнинг масъулиятини оширишдан иборат». Бу сўзлар ҳар бир бошланғич партия ташкилоти, ҳар бир коммунист учун қимматли дастуриламал эканлигини унутмаслигимиз керак.

Шуни алоҳида таъкидлашни истардимки, октябрь Пленуми материаллари, истиқболда ташланадиган дадил қадамлар салмоғини белгилаб берувчи тарихий ҳужжатлар корхонамизнинг ҳар бир аъзосида катта қизиқиш туғдирмоқда. Биз ҳозирданоқ партиямиз белгилаб берган йўл-йўриқларни қатъият билан ўрганишга киришдик. Шу асосда ишда тубдан бурилиш ясаш, аъло сифат, юқори самарадорликка эришиш, фан ва техника янгиликларини оперативлик билан ўзлаштириш, ҳамма жабҳада коммунистларнинг авангардлик ролини оширишга ҳаракат қиляпмиз.

Партиямизнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасида эътибор коммунист масъулиятини ошириш, ғоявий эътиқоди ва сиёсий тайёргарлигини мустаҳкамлашга қаратилганлиги давримиз талабидир. Зеро, биз ҳаётдан бир қадам ҳам ортда қолишга ҳаққимиз йўқ, аксинча, зиммамиздаги бурч ҳамиша матонат билан олдинда юришга, коммунизм қурилишида фаол иштирок этишга чорлайди. Айни пайтда корхонамиздаги 123 коммунистнинг ҳар бири ана шу эзгу ғоя тантанаси учун курашмоқда, меҳнат қилмоқда.

Ҳамма гап шундаки, лойиҳа мазмуни билан танишгандан кейин ўзингда бошқача бир куч-ғайрат сезасан, мамлакат томир уришини аниқроқ эшитиш, меҳнат фронтида янада дадил жавлон уриш, ишчи тили билан айтганда, коммунизм дастгоҳида зарур бир винт бўлишга тиришасан, киши.

Коммунистларда масъулият ҳиссини тарбиялаш, таъбир жоиз бўлса, юксак жанговарлик, ижодий ташаббускорликни талаб этади. Партия комитети аъзолари бу ҳақда муттасил қайғуришяпти. Октябрь Пленуми муносабати билан партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган мажлисида ҳам ана шу мавзу диққат марказида турди. Партком аъзолари тарихий ҳужжатларни ўқиб-ўрганиш жараёни коммунистлар авангардлик ролини ўстириш билан бирга масъулиятини оширишда чинакам маънавий омилга айланиши зарурлигини уқтиришди. Бу жараён корхонамизда аниқ план бўйича коммунистлар етакчилигида амалга оширилади.

Партия йўл-йўриқларидан руҳланган эътиқодга содиқ, бурч ва масъулиятни оқилона тушунувчи корхона коммунистлари фабрика маркаси обрўсини кўтариш учун қатъият билан кураш олиб бормоқдалар. Партиявий-ташкилий, идеологик, сиёсий-тарбиявий ишлар йўналиши шу проблемани ҳал этишга қаратиляпти. 10 та цех партия ташкилоти, 5 та партия группаси ҳам коммунистлар активлигини кучайтиришда янгича иш усули ва услубларидан самарали фойдаланяпти.

Бундан ташқари, партком сифат ва самарадорлик учун курашга халқ контроли, комсомол комитети, «Комсомол прожектори» активларини сафарбар қилди. Кўзда тутилган мақсадни муваффақиятли амалга ошириш учун махсус сифат комиссияси тузилгани корхона ҳаётида муҳим роль ўйнади. Комиссиянинг иш кўлами — цехлар, участкалар, бригадаларда сифатни яхшилаш, самарадорликка эришиш, ресурсларни тежаш, меҳнатни илмий асосда уюштириш, интизомни мустаҳкамлаш вазифаларидир.

Лекин тан олиш керак, дастлабки вақтларда комиссия ишончни оқламади, ўз вазифасини сидқидилдан бажаролмади. Натижада, пойабзал сифатида кутилган ўзгариш бўлмади. Шундан кейин партия комитети комиссия фаолиятини қайта кўриб чиқди, комиссия раиси О. Баевага ишни тубдан ўзгартириш, масъулиятни кучайтириш, бракчилар, прогулчиларга кескин зарба бериш чораларини кўриш топширилди.

Бу — коммунист О. Баевага берилган муҳим партиявий топшириқ эди. Унинг масъулият ва бурчни қай даражада ҳис этиши ана шу топшириққа муносабатида билинди. Дастлаб у тажрибасизлик қилган, масалага юзаки ёндашган бўлса, партия комитетидаги муҳокамадан кейин ўз фаолиятида ўзгариш ясади. Аввало парткомга келиб, топширилган иш ҳақида маслаҳатлашди, биргаликда режа туздик.

Коммунистга хос принципиаллик билан техник назорат бўлимидаги аҳволни ҳам таҳлил этдик. Жиддий камчиликлар аниқланди, айниқса, бракчиларнинг узундан-узун рўйхати бизни беҳад ташвишлантирди. Ғалати томони шундаки, бўлим назоратчи-ходимлари бу ҳолнинг олдини олиш, сифатни яхшилаш билан деярли қизиқишмас экан.

Текширишдан кейин биз ҳар ой иккинчи ҳафтасининг жума кунини **Сифат куни** деб белгиладик. Шу куни комиссия цехларда рейдлар уюштиради, бракчиларга турли йўллар билан таъсир ўтказади, буюртмачилардан маҳсулотлар қайтариб юборилгани сабабларини таҳлил этади.

Орадан кўп ўтмай, О. Баева умумий йиғилишда ҳисоб берди. Йиғилиш сифат комиссияси аъзолари ўз бурчларига юксак масъулият билан ёндаша бошлаганини, бу эса маҳсулот ҳар тарафлама харидоргир бўлишига самарали таъсир кўрсатаётганини қайд этди.

Жорий йил чиндан ҳам корхонамизда сифат йили бўлди. Илгари ишлаб чиқарилган маҳсулотнинг каттагина қисми сифатсизлиги учун қайтарилар эди. Кейинги ўн ойда бу кескин қисқарди. Ҳозир биз фақат сифатли маҳсулот тайёрлаш устида ишлаяпмиз.

Партия Марказий Комитети тарихий ҳужжатларни умумхалқ муҳокамасига қўйиши арафасида 1985 йил ўн ойлик план-топшириқларини асосий кўрсаткичлар бўйича муваффақиятли ўринлатган корхонамиз коллективи ўз бурчларини янада ҳалоллик билан ўташ, аъло сифат ва юқори самарадорликка эришиш, меҳнат унумдорлигини ўстириш, технологик жараёнларни такомиллаштириш учун курашни бутун чоралар билан кучайтириб юборди. Партия комитети сифат комиссияси фаолиятига барча ишчи-хизматчилар ва инженер-техник ходимларни тўла ва фаол жалб этиш тажрибасини кенг қўлланяпти.

Шубҳасиз, бу тажрибани ўзлаштиришда ҳам коммунистлар ибрат бўлишди. Шулардан бири — оддий ишчи, партком аъзоси Н. Филинов план-топшириқларини муттасил ортиғи билан адо этади, шунингдек, комиссия фаолиятини жонлантириш учун жон куйдиради, яъни, ўзи тайёрлаган маҳсулот сифатини аъло даражага кўтаришни биринчи даражали бурчи ҳисоблайди. Партия комитети аъзоларидан Б. Ражабова, Г. Рўзиева, Н. Абубекиров, М. Тряпкина ва бошқалар ҳам ишончли таянчларимиз бўлиб қолишган.

Корхонамиз ишчи ва хизматчилари, барча коммунистлари мамлакатда кенг қулоч ёйган ватанпарварлик ҳаракатига актив қўшилмоқдалар, октябрь Пленумидан кейин катта меҳнат ва сиёсий кўтаринкиликни қуйидагича ифодаламоқдалар:

— Биз КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасини чин дилимиздан маъқуллаймиз ва қўллаб-қувватлаймиз!

В. БАРБАШИНА,
Самарқанд пойабзал фабрикаси партия комитетининг секретари.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

РАСМИЙ ҲУЖЖАТ СИФАТИДА

НЬЮ-ЙОРК, 1 ноябрь. (ТАСС). Бу ерда Аргентина, Греция, Ҳиндистон, Мексика, Танзания ва Швеция давлат ҳамда ҳукумат бошлиқларининг 1985 йил 24 октябрда КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевга ва АҚШ Президенти Р. Рейганга йўллаган қўшма мактуби тексти БМТ Бош Ассамблеяси ва хавфсизлик кенгашининг расмий ҳужжати сифатида тарқатилди. Мактубда барча ядровий синовларни бир йил муддатга тўхтатиш ҳақидаги таклиф ҳамда ядро қуролига эга бўлган давлатларнинг шунга мувофиқ тарзда иш тутишларига даъвати баён қилинган.

КЕСКИН НОРОЗИЛИК

КОБУЛ, 1 ноябрь. (ТАСС). Бахтар агентлигининг хабар қилишича, Эроннинг АДРдаги муваққат ишлар вакили Афғонистон Ташқи ишлар министрлигига чақирилиб, унга қуйидаги баёнот топширилди.

Шу йил 3 октябрь куни афғон аксилинқилобчи гуруҳлар аъзоларидан, шунингдек, «Ислом революцияси посбонлари» корпуси таркибидаги Эрон ҳарбий хизматчиларидан иборат 400 нафар қуролланган тўда Ғазал ислом районида АДРнинг хавфсизлик кучлари постига қуролли ҳужум қилди, дейилади баёнотда. 24 ва 25 октябрь кунлари Эрон артиллерияси Шаршарадаги чегара постини ўққа тутди. Натижада Афғонистон ҳарбий хизматчиларидан икки киши ҳалок бўлди ва икки киши яраланди.

Афғонистон Демократик Республикаси Эронга қатъий норозилик билдиради ва ҳамма эътироф этган халқаро нормалар ҳамда яхши қўшничилик принципларини бузишдан иборат агрессия ҳаракатларини дарҳол тўхтатишни талаб қилади. Акс ҳолда бу хатарли хатти-ҳаракатнинг оқибатлари учун бутун жавобгарлик Эрон томонига тушади.

ХАБАРЛАР ОҚИМИ

АКП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ВЕНА. Бу ерда Австрия Коммунистик партияси (АКП) Марказий Комитетининг пленуми бўлди. Пленум АКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, партия Марказий Комитетининг секретари В. Зильбермайрнинг федерал президент сайлови ўтказилиши тўғрисидаги докладини тинглади. Пленум шу масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

АКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси И. Швагернинг АКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг фаолияти тўғрисидаги доклади якдиллик билан маъқулланди.

Пленум якунлари юзасидан ўтказилган матбуот конференциясида АКП Раиси Ф. Мури КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев Францияга қилган расмий визити вақтида баён этиб берган янги Совет тинчлик ташаббусларини табриклаб гапирди.

ЯКДИЛЛИК БИЛАН МАЪҚУЛЛАНДИ

БЕРЛИН. ГБСП Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси билан ГДР Министрлар Совети Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг Софиядаги кенгашида қабул этилган баёнотни, шунингдек, ГБСП Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси Эрих Хонеккер бошчилигидаги ГДР делегациясининг шу кенгашдаги фаолиятини тўла-тўкис маъқулладилар.

София баёноти, дейилади ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюроси билан ГДР Министрлар Советининг бу ерда тарқатилган қўшма баёнотида, социалистик давлатлар ҳамдўстлигининг ядро уруши хавфини йўқотиш, қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва халқаро вазиятни соғломлаштириш учун биргаликдаги кураш программасидир.

НОРОЗИЛИК НАМОЙИШИ

БУЭНОС-АЙРЕС. Юзлаб чилилик хотин-қизлар Сантьягодаги норозилик намойишига чиқдилар. Улар 4 сентябрда миллий норозилик куни уюштиришда айбланиб бир ойдан кўпроқ вақт муқаддам қамоққа олинган бир гуруҳ касаба союз арбоблари озодликка чиқарилишини талаб қилдилар. Намойишдан бир неча соат илгари касаба союз раҳбарларининг озодликка эришиши мақсадида қамоқхонада номаълум муддатга очлик бошлаш тўғрисидаги қарори маълум бўлди. Намойишда қатнашган аёллар «Касаба союз раҳбарлари озод этилишини талаб қиламиз!» деб қайта-қайта хитоб қилдилар. Чили пойтахтининг марказий кўчаларидан бирида юриб ўтган хотин-қизларнинг калонналарига студентлар ва теварак-атрофдаги кварталларнинг аҳолиси ҳам қўшилди.

Полициянинг махсус бўлинмалари уларга сув пуркаш машиналарини ва кўзни ёшлантирувчи газни ишга солдилар. Ажнабий журналистларнинг ёзишича, 20 га яқин киши ушланиб полиция автомашиналарида олиб кетилди. Неча киши қамоққа олингани аниқ эмас.

Айни вақтда бутун мамлакатда турмуш шароитлари ёмонлашиб, қимматчилик, ишсизлик кучайиб, маъмурларнинг бедодлиги ҳаддан ошиб бораётганига қарши норозилик билдираётган меҳнаткашларнинг иш ташлаш ва намойишлари давом этмоқда.

ГРЕК ЗИЁЛИЛАРИНИНГ ХИТОБНОМАСИ

АФИНА. Грек зиёлиларининг намояндалари Афина университетида ўтказилаётган Греция фан ва маданият арбобларининг миллий конференцияси чоғида ўз ватандошларига ва бошқа мамлакатлардаги касбдошларига хитобнома билан мурожаат этдилар. «Биз барча тинчликсевар кучларни қуролланиш пойгасига ва космик фазо ҳарбийлаштирилишига тўсқинлик қилиш учун, халқлар ўртасида тинчлик ва дўстликни ҳимоя қилиш мақсадини кўзловчи ҳар қандай ташаббуслар қўллаб-қувватланиши учун ўз куч-ғайратларини бирлаштиришга чақирамиз», дейилади хитобномада. Конференцияда сўзга чиққан олимлар ядровий синовлар тақиқланиши, тинчликни ҳимоя қилиш йўлидаги куч-ғайратлар активлаштирилиши зарурлигини уқтириб ўтдилар.

ЖАЗОИР ХАЛҚИНИНГ БАЙРАМИ

ЖАЗОИР. Жазоир халқи революция байрамини тантанали нишонламоқда.

Ореса тоғларида бир гуруҳ ватанпарварлар 1954 йил 1 ноябрь куни мустамлакачиларга қарши ёққан қуролли қўзғолон олови тез орада бутун мамлакатда аланга олиб кетган эди. Озодлик йўлидаги қаҳрамонона кураш саккиз йил давом этди. Узоқ давом этган бу курашда бир ярим миллион жазоирлик ўз ватанининг мустақиллиги учун қаҳрамонона ҳалок бўлди. Аммо уларнинг тўкилган қони зое кетмади.

Мустамлакачилик ҳукмронлиги кишанларини улоқтириб ташлаган Жазоир сиёсий ва иқтисодий мустақилликни, демократия ва тараққиётни мустаҳкамлаш йўлидан комил ишонч билан олға бормоқда, мамлакатда кенг меҳнаткашлар оммасининг манфаатлари йўлида муҳим социал-иқтисодий ўзгартишлар амалга оширилмоқда. Ҳозир республика янги муҳим босқич бўсағасида турибди — Жазоир революциясининг асосий программавий ҳужжати — миллий Хартияни бойитиш умуммиллий компанияси ниҳоясига етказилмоқда. Янги таҳрирдаги шу ҳужжат миллий озодлик фронти партияси съездига маъқуллаш учун тақдим этилади, бу съезд Жазоир халқининг социалистик ривожланишни кўзлаш йўлидаги асосий ғалабаларини мустаҳкамлайди ва келажакдаги ривожланишнинг бош вазифаларини белгилайди.

(ТАСС).

ФАН-ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ—ЮКСАЛИШ ҚАНОТИ

РИВОЖЛАНИШ ЙЎЛИ

«Совет Ўзбекистони»нинг «Узавтотранстехника» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасидаги давра суҳбати

Экономика тараққиётида автомобиль транспортининг роли ортиб бормоқда. Ўзбекистон транспорт комплексида умумий фойдаланишдаги автомобиль транспорти етакчи ўринни эгаллайди. Тармоқ юк машиналари парки халқ хўжалиги юкларининг 38 процентини ташийди. Йўловчиларнинг 85 процентдан зиёди автомобиль транспортидан фойдаланади.

Министрликда автомобиль транспорти ишини интенсивлашни жадаллаштиришга йўналтирилган тадбирлар комплексининг ишлаб чиқилгани ва изчил амалга оширилаётгани барқарор натижаларга эришишни таъминловчи омиллардан бири бўляпти. Мамлакатимиз автомобиль транспортида пайдо бўлаётган илғор тажриба ва ташаббуслар тармоқ корхоналарида амалиётга жорий қилинмоқда.

«Совет Ўзбекистони»нинг «Узавтотранстехника» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида ўтказган давра суҳбати қатнашчилари юк ва пассажир ташиш жараёнини интенсивлаш резервлари ҳақида мулоҳаза юритдилар.

ИККИНЧИ ДАРАЖАЛИ БЎҒИНЛАР ЙЎҚ

А. ДЕ,
Тошкент шаҳар марказлаштирилган усулда юк ташиш автомобиль трестининг 2502-автоколоннаси бошлиғи

— Хўжалигимиз автотранспортчилари Тошкент товар станцияси, «Главташкентстрой» каби йирик ташкилотларга хизмат кўрсатади. Йиллик юк ташиш ҳажми 3 миллион 400 минг тоннани, юк обороти 73 миллион 800 минг тонна-километрни ташкил этади.

Шуни таъкидлаш лозимки, автокорхонамиз бошқа хўжаликларга нисбатан ҳеч қандай афзалликка эга эмас. Аксинча, бўлинмаларнинг уч территорияда жойлашганлиги бошқаришда муайян қийинчиликлар келтириб чиқармоқда. Бироқ биз йил сайин план ва социалистик мажбуриятларни бажариб келяпмиз. Айни вақтда кўплаб моддий-техника ресурсларини иқтисод қилишга эришяпмиз.

Мана, айрим мисоллар. Беш йилликнинг тўрт ярим йилида пландан ташқари 163 минг тонна халқ хўжалик юклари манзилга етказилди ва 8.673 тонна-километр юк обороти бажарилди. Пландан ташқари 630 минг сўм фойда олинди. Мажбуриятда белгиланган 213 тонна ўрнига 317 тонна бензин, 55 минг ўрнига 114 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар, 147 ўрнига 488 комплект автошина тежаб қолинди.

Хўш, коллективимиз бундай барқарор натижаларни нималар ҳисобига қўлга киритяпти? Асосан автотранспортда қўллана бошлаган барча янги ва илғор тажрибаларни ўрганиш, уларни тезлик билан жорий қилиш ютуқларимиз калити бўлаётир.

Кўп йиллик тажрибадан биз шундай хулосага келдикки, ишлаб чиқаришни асосий ва иккинчи даражали бўғинларга ажратиш, яъни бирига кўпроқ, иккинчисига — камроқ эътибор қаратиш нотўғридир. Иккинчи даражали масалалар йўқ, уларнинг бариси ҳал қилувчи аҳамиятга эга.

Биз Ленинград транспорт узелининг «автомобиль-вагон», «вагон-автомобиль» вариантини жорий этиш тажрибасини ўрганиб, Тошкент товар станцияси билан ҳамкорликда юк ташишни шу илғор усул асосига кўчирдик. Автотранспортнинг беҳуда йўл юришини камайтириш ва иш самарадорлигини ошириш мақсадида машиналарнинг икки отряди бевосита Тошкент товар станциясида ташкил этилди. Чунки станцияда юклар автомобилларга асосан тунги соатларда ортилади.

Марказлаштирилган тартибда, контейнер ва катта сиғимли идишларда юк ташиш муттасил такомиллаштирилмоқда. Паркнинг юк ортиш ҳажмини кенгайтиришга катта эътибор берилмоқда. Бригада пудрати кенг жорий этилаётир. Асосий мижозларнинг ташиладиган юклари тарози ва ўлчаш асбоблари воситасида ҳисобга олинаётир. Буларнинг бариси автотранспорт иши самарадорлигини оширяпти, юк ташишда қўшиб ёзишларга барҳам беряпти.

Ҳайдовчилар 24 бригадасининг 9 тасида юк ташиш пудрат усулида ташкил этилган. Шулардан 2 бригада хўжалик ҳисобида ишлашга ўтказилди. Умумий юк ҳажмининг 58,3 проценти пудрат бригадалари кучи билан ташиляпти.

Фан-техника тараққиётини такомиллаштириш, сермеҳнат иш жараёнларини механизациялашда ижодий фикрловчи кишилар — инженер ва рационализаторларнинг изланишлари катта самара бермоқда. Етмишдан зиёд ҳайдовчи беш йиллик топшириқларини барвақт бажаришга эришиб, айни вақтда ўн иккинчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қилмоқда.

Корхонамизнинг илғор коллективлари «КПСС XXVII съездига — 27 зарбдор ўн кунлик!» мусобақасига қўшилиб, партия олий анжумани очиладиган кунгача 1986 йил уч-тўрт ойи план ва социалистик мажбуриятларини бажаришга аҳд қилган.

ҲАМКОРЛИК САМАРАСИ

И. НАСРИДДИНОВ,
Қувасойдаги 73-автокорхона ҳайдовчилар бригадаси бошлиғи

— Бригадамиз — социалистик мусобақа байроқдори. КПСС XXVII съезди шарафига конкрет мажбуриятлар олдик — съезд очиладиган кунгача планга қўшимча 500 тонна юк ташиб берамиз.

Бригадамиз корхонада биринчи бўлиб пудрат усулида ишлашга ўтди. Аввал шартнома туздик. Шартномани мендан ташқари Қувасой цемент комбинати экскаваторчилар бригадаси бошлиғи О. Салитдинов, цемент комбинати маъмурияти ҳам имзолади. Томонлар тегишли мажбуриятлар олишди. Хусусан, бригадамиз цемент саноати учун зарур хом ашёдан квартал давомида 30 минг тонна, йилига эса 120 минг тонна ташиб бериши белгиланди. Цемент комбинати маъмурияти эса кириш йўлларини тартибли сақлаш ва уларни ёритиш воситалари билан жиҳозлаш, соат 8 дан 20 гача юк ортиш механизмларини ишини таъминлашга сўз берди. Автокорхона маъмурияти эса автомобиллар ремонтини сменалараро вақт давомида бажариш, бригада автомобилларини эҳтиёт қисмлар ва шиналар билан таъминлаш вазифасини олди.

Белгиланган вазифаларни ҳал этишда корхона ишлаб чиқариш базасини мустаҳкамлаш, таъмирлаш ва тайёрлаш, техника хизмати ва автомобиллар ремонтини такомиллаштириш катта роль ўйнайди. Бу масалаларга биз жиддий эътибор беряпмиз. Ёнилғи ва электр ускуналари системасини созлаш, мой ва фильтрларни вақтида алмаштириш двигателларнинг ремонтлараро иш қобилиятини 20 процентгача ошириб, кўплаб мотор ёғи тежаб қолиш имконини беради. Умуман, автокорхона бўйича паркдан фойдаланиш коэффициенти 0,73 бўлса, бригадада 0,83 дан юқори. Меҳнат унумдорлиги планга нисбатан 104 процентга етказилмоқда.

Ҳайдовчиларни моддий рағбатлантиришнинг аҳамияти ҳам ошмоқда. Инженер-техник ходимлар меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг афзал системаларидан бирини ишлаб чиқдилар. Унинг моҳияти қисқача қуйидагича: ҳайдовчи смена давомида 6 рейс бажариши шарт. Бунинг учун у 11 сўм 06 тийин ҳақ олади. Бу ҳолда мукофот берилмайди. Агар у 7 рейс қатнаса, смена иш ҳақига 30 процент миқдорида мукофот қўшиб берилади. Ойлик топшириқ бажарилган тақдирда яна 10 процент мукофот қўшилади. Шу тариқа ҳайдовчи ой давомида мунтазам 7 марта қатнаган бўлса, у 40 процент мукофот олади.

БЕНЗИН ЎРНИГА ГАЗ

Л. АХМЕТОВ,
«Узавтотранстехника» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси директори, иқтисод фанлари доктори

— Зарурат бугунги кунда транспорт учун ёнилғи-энергетика ресурсларининг қўшимча резервларини излаб топишни тақозо этади. Шу билан бирга, уларнинг анъанавий ёнилғи — бензинга нисбатан арзон ва муҳитга зиён етказмайдиган бўлиши талаб қилинади. Олиб борилаётган изланишлар ҳозирдаёқ муайян натижа бераётир.

Ҳозир автомобилларни бошқаришда мотор ёнилғисининг анъанавий бўлмаган турлари қўлланиляпти. Тезюрар дизелларга мўлжалланган газ конденсати — кенг фракцияли ёнилғи шулар жумласига киради. У ёзги-қишки турларга бўлинади. Унинг таркиби нефть-газни қазиб олиш, қайта ишлашдан кейинги яроқсиз маҳсулот — газ конденсатидан (25-30 процент), шунингдек 70-75 процент ҳажмида дизель ёнилғисидан иборат.

Республикада газ конденсатидан мотор ёнилғиси сифатида фойдаланиш бўйича тадқиқотлар ўн йил илгари бошланганди. Муайян туркум автомобилларни синовдан ўтказиш вақтида дизель ёнилғисига нисбатан газ конденсати ёнилғисининг қатор афзалликлари аниқланди.

Тошкент шаҳри ва пойтахт областида ўтказилган синовларнинг кўрсатишича, газ конденсатли ёнилғидан фойдаланишда «КамАЗ-740», «ЯМЗ-236» двигателларининг ёнилғи иқтисод қилиши 6 процент, «ЯМЗ-238» двигателлариники 9 процент юқори бўлиши аниқланди. Двигателларни ўт олдиришдаги хусусиятлари, уларнинг ва ёнилғи аппаратурасининг ишлаш пухталиги дизель ёнилғисида ишлагандагидан қолишмайди. Шунингдек, двигателларнинг тутун чиқариши 10-30 процент, ишланган газда канцероген моддалар мавжудлиги 20 процент камаяди.

Тошкент областининг 16 автокорхонасида газ конденсатида ишлайдиган автобуслар ва катта юк машиналари кенг синовдан ўтказилди. Бу тадқиқот ва синовлар натижасида «Ферғананефтеоргсинтез» ишлаб чиқариш бирлашмасида янги технология асосида газ конденсати ёнилғисини ишлаб чиқарадиган қурилма барпо қилинди. У 4-5 процент хом ашё (нефть)ни иқтисод қилиш ва ҳар тонна ёнилғи таннархини 6 сўм арзонлаштириш имконини беряпти. Қурилма министрлик системасидаги дизель автомобиллари бутун паркини газ конденсатли ёнилғи билан ишлашга ўтказиш имконини беради. Бу — 350 минг сўмлик дизель ёнилғисини иқтисод қилиш билан баробар. Айни вақтда двигателларда ёнилғи ёнишидан атмосферага тарқаладиган қурум йилига 1380 тонна, углерод оксиди — 4320 тонна, азот оксиди — 1152 тонна ва канцероген углеводородлар — 13 тонна камаяди.

Ҳозирги вақтда Тошкент автомобиль ва йўллар институти «Узавтотранстехника» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси билан ҳамкорликда тоза бензин алмаштиргичи сифатида газ конденсатли бензин ёнилғисини қўлланиш соҳасида тадқиқотлар олиб бормоқда. Карбюраторли автомобилларда бундай ёнилғини кенг қўлланиш мумкинлигидан дарак берувчи дастлабки натижалар олинди.

Бизда газ баллонли автомобиллар пухталиги махсус лабораторияси, инженер-техник ходимлар, ҳайдовчилар ва ремонтчи ишчиларга газ ёнилғисида ишловчи автомобилларга хизмат кўрсатишнинг ўзига хос хусусиятларини ўргатувчи ўқув маркази ташкил қилинди. Ўқув маркази Тошкент шаҳар марказлаштирилган усулда юк ташиш автомобиль трестининг 3-автокомбинати базасида ишлаб турибди. У йилига 270 инженер-техник ходим, 720 ҳайдовчи, 270 ремонтчи ишчи тайёрлаб беради.

Сиқилган табиий газдан фойдаланувчи автомобилларни тажриба сифатида бошқариш натижалари ҳам қувончли. Бундай автомобиллардан фойдаланиш 300 минг сўмдан ортиқ самара бермоқда. Умуман, автотранспортни сиқилган газга кўчириш янада кенг уфқлар очади. Шу йил охиригача табиий газ ёнилғисидан фойдаланувчи машиналар сонини 600 тага етказиш планлаштирилган. Бу, йилига 800 минг сўм маблағни тежаш имконини беради.

Ўзбекистон ССР автомобиль транспорти министри

А. Ф. ГАВРИЛОВ шарҳи:

— КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель ва октябрь Пленумлари қарорлари, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга бағишлаб КПСС Марказий Комитетида ўтказилган кенгаш, стахановчилик ҳаракати ветеранлари, илғорлар ва новаторлар билан учрашувда ўртага қўйилган вазифалар биз автотранспортчилар учун ҳам истиқбол кўзгусидир. Биз КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олишга тайёргарлик кўрар эканмиз, тармоғимиздаги ишлар аҳволини ана шу талаблар асосида таҳлил қилиб чиқдик.

Тармоқ корхоналари йил сайин давлат планлари ва социалистик мажбуриятларини бажариб келаётирлар. Ўн биринчи беш йилликда автотранспортчилар, айниқса, қизғин меҳнат қилишмоқда. Ўтган давр ичида пландан ташқари 12,6 миллион тонна халқ хўжалик юклари ва 50 миллионга яқин пассажир ташилди, таксиларда ҳақ тўланадиган 45 миллион километр йўл босилди, шу муддатда меҳнат унумдорлиги 6,4 процент ошди.

Автотранспортчилар коллективлари одессалик ва ленинградлик ҳамкасбларининг тажрибасини ўрганиб, темир йўлчилар билан ҳамкорликда «автомобиль-вагон» системаси асосида контейнерларда юк ташиш илғор усулини жорий қилишди. Ўтган йилнинг ўзида шу усул билан 560 минг тонна юк ташилди. Шунинг ҳисобига юк ортиш-тушириш жараёнида беҳуда туриб қолишлар 3,7 минг вагон-соат камайди. Қисқа масофага ташиладиган 125 минг тонна юк темир йўл транспортидан автомобиллар зиммасига ўтказилди. Натижада 2,1 минг вагон бошқа тармоқларга бўшатиб берилди.

Юк ташиш жараёнида прицеплардан фойдаланиш қудратли резервдир. Ҳозирги вақтда автокорхоналарда автопоездлар сони бир мунча ошди. Улар 10 тоннадан 50 тоннагача юк кўтариш қувватига эга.

Тармоқдаги 650 ҳайдовчилар бригадаси коллектив пудрат усулида ишлаяпти. Ёнилғи-энергетика ресурсларидан оқилона, тежаб-тергаб фойдаланиш мақсадида бензин ва дизель ёнилғисини янги, тобора арзон ёнилғи турлари билан алмаштириш юзасидан қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Кўплаб корхоналарда марказий бошқариш пультлари жорий қилинган, электрон-ҳисоблаш машиналаридан тобора кенгроқ фойдаланилмоқда.

Ўн биринчи беш йиллик планларини барвақт ва ошириб бажариш юзасидан социалистик мусобақа авж олди. Тошкент область юк ташиш, Тошкент шаҳар марказлаштирилган усулда юк ташиш ҳамда Наманган область автомобиль трестлари мусобақада пешқадамлик қилаётирлар.

Съездолди мусобақаси ажойиб натижалар беряпти. Шу кунгача 60 ҳайдовчи ўн ва ундан ортиқ йиллик топшириқни бажаришга эришди. Яна 250 транспортчи бу маррага етиш арафасида. Термиздаги 2510-автокорхонадан Р. Хуметов, Бекободдаги 16-автокорхонанинг Н. Ким, Урганчдаги 19-автокорхонанинг А. Қаландаров, Тошкентдаги 2-автокомбинатнинг М. Шокиров каби илғор ҳайдовчилари шулар жумласидандир. 3000 дан зиёд ҳайдовчи беш йиллик шахсий планини адо этиб қўйди.

Лекин ишда камчилик ва нуқсонлар ҳам бор. Меҳнат унумдорлигини оширишнинг барча резервлари ҳаракатга келтирилмаган. Умумий фойдаланишдаги автотранспорт ҳайдовчилари ҳамма жойда ҳам транспорт бошқа турлари коллективлари билан яқин алоқада иш олиб бормаяптилар. Оқибатда республикамиз ягона транспорт конвейерида узилишлар содир бўлмоқда. Юк ортиш-тушириш жараёнида бекор туриб қолишлар салмоғи ҳануз юқори. Қўшиб ёзишдек иллатга батамом барҳам берилмаган.

Ёнилғини бир маромда етказиб бермаслик, автокорхоналар эҳтиёжи эҳтиёт қисмлар ва шина билан тўла-тўкис қондирилмаслиги каби бошқа сабаблар ҳам бор. Бу қийинчиликлар ҳам юк ва пассажир ташиш жараёни самарадорлигини ошириб боришга салбий таъсир кўрсатмоқда. Айрим автокорхоналарнинг раҳбарлари барча камчиликлар сабабини ана шу каби сабаблар билан боғлаб кўрсатишга уринадилар, резервларни излаб топишда ижодий ташаббускорлик кўрсатмайдилар, ишни ўз ҳолига ташлаб қўядилар.

Бутун ишлар комплексини ташкил этишга ижодий ёндашилаётган, резервлар ҳаракатга келтирилаётган жойларда юқори натижаларга эришилмоқда. Вазифа — илғорлар тажрибасига амал қилишдан, янги техника ва прогрессив технологияга кенг йўл очиб беришдан, ўн биринчи беш йиллик план ва мажбуриятларини муваффақиятли бажариб, КПСС XXVII съездини ва Ўзбекистон Компартияси XXI съездини янги зафарлар билан кутиб олишдан иборат.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

А. АЛИМОВ,
«Узавтотранстехника» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси бўлим бошлиғи.

ИНТЕНСИВ ТЕХНОЛОГИЯ ШАРОФАТИ

Н. РАЖАБОВ,
Ўзбекистон Компартияси Наманган область комитетининг биринчи секретари

Областимиз меҳнаткашлари КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездини муносиб кутиб олиш учун бошланган умумхалқ ҳаракатига қўшилиб, ўн биринчи беш йиллик, 1985 йил план ва топшириқларини шараф билан адо этиш мақсадида зўр уюшқоқлик, ташаббус ва матонат билан ишламоқдалар.

Коммунистлар халқ хўжалигининг барча тармоқларида қўлга киритилган ютуқларга, партия ташкилотларининг ташкилотчилик, сиёсий-тарбиявий фаолиятларига КПСС Марказий Комитетининг шу йил апрель ва октябрь Пленумларида илгари сурилган талаблар асосида баҳо беряптилар. Партия ташкилотлари область халқ хўжалигини социал-иқтисодий ривожлантиришнинг интенсив йўлларини, бошқарувнинг самарали форма ва методларини, ишлаб чиқариш структурасини такомиллаштириш проблемаларини ҳал этиш йўлида конкрет чора-тадбирлар кўрмоқдалар.

Область пахтакорлари қувончли ютуққа эришдилар. Улар давлатга пахта сотиш бўйича белгиланган йиллик план ва социалистик мажбуриятларини шараф билан адо этганликлари ҳақида рапорт бердилар. Республиканинг улкан , хирмонига 435 минг тоннадан зиёд «оқ олтин» тўкилди. Йиллик план ўтган йилгидан ўн кун илгари бажарилди. Ҳар гектар ердан 31,3 центнердан ҳосил олинди. Ялпи ҳосилнинг 90 проценти биринчи ва иккинчи сортларга топширилди. Юқори навга тайёрланган пахта миқдори ўтган йилгидан ўн процент ортиқ бўлди. Пахтакорлар тола сифатига ҳам эътиборни кучайтирмоқдалар. Бу йил етиштирилган ҳосилдан планда белгиланганидан 2,6 процент кўп — 34,5 процент тола олинмоқда.

Область зафарида Наманган райони коммунистлари, барча меҳнаткашларининг муносиб улуши бор. Район партия комитети пахтачиликка фан-техника ютуқларини, илғор агротехникани жорий этишга катта эътибор бермоқда. Экин майдонларининг тупроқ таркибини яхшилаш, алмашлаб экишни янада кенг жорий этиш, бригада пудрати ва ички хўжалик ҳисоби имкониятларидан самаралироқ фойдаланиш йўллари изланмоқда.

Бу йил кўп майдонларга чигит пуштага аниқ миқдорда экилиб, юқори агротехника талаблари асосида парвариш қилингани туфайли пахтадан мўл ҳосил олинди. Район республикада биринчилар қатори йиллик пахта тайёрлаш планини бажарди. 29 октябрь куни социалистик мажбурият ҳам ошириб адо этилганлиги ҳақида рапорт берилди. Районда ҳар гектар ердан 40 центнердан ортиқ пахта етиштирилди.

Чортоқ, Уйчи, Тўрақўрғон, Янгиқўрғон районларининг партия комитетлари қишлоқ хўжалигига партиявий раҳбарликни борган сари такомиллаштирмоқдалар. Шу туфайли бу ерларда йиллик пахта тайёрлаш плани барвақт бажарилди. Улар, айниқса, бошланғич партия ташкилотларининг роли ва аҳамиятини ошириш билан жиддий шуғулланишяпти. Барча хўжаликларда партиявий принципиаллик, юксак талабчанлик, ташаббус билан ишлаш муҳитини вужудга келтириш чоралари изланяпти.

Косонсой районида бу йил ғўзалар фойдали иссиқликни бошқа районлардагига қараганда 400-500 даража кам олди. Лекин пахтакорлар ғўзани ўзларининг меҳрлари билан, ғамхўрликлари билан ардоқлашди, оқилона парваришни кучайтиришди. Натижада, октябрь ойида планни адо этишди. Планда кўзда тутилган ҳосилнинг 100 проценти юқори сортларга топширилди. Машинада пахта териш плани 120 процент бажарилди. Пахтачиликда ўтган йилдагидан 10 миллион сўм кўп даромад қилиниши кутиляпти.

Задарёлик механизаторлар теримда жасорат кўрсатиб, 37 минг тонна пахтани ёки планнинг 65 проценти миқдоридаги ҳосилни «пўлат этак»лардан тўкишди. Норин, Поп, Учқўрғон, Чуст районларининг пахтакорлари ҳам юксак марралар сари дадил қадам ташлашяпти. Бу йил пахтадан мўл ҳосил етиштириш, белгиланган планни муддатидан илгари бажаришимизда озарбайжонлик ва андижонлик мусобақадошларимизнинг, областимизга тез-тез келиб турган олимларимизнинг маслаҳатлари, йўл-йўриқлари катта аҳамиятга эга бўлди, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги М. Муҳаммаджонов, ВАСХНИЛ академиги А. Имомалиев, мухбир аъзоси С. Алимуҳамедов сингари кўплаб олимлар деҳқонларимиз олиб бораётган ишлар билан яқиндан танишиб, пахтачиликни интенсив асосга кўчириш бўйича қатор маслаҳат ҳамда тавсиялар беришди.

Қишлоқ хўжалигини комплекс механизациялашда деҳқончиликнинг илмий асосланган системаларидан самарали фойдаланишга катта эътибор беряпмиз. Айниқса, алмашлаб экиш агротехникаси ишимизда қўл келяпти. Областда тупроқ структурасини тиклаш учун аксарият районларда алмашлаб экишнинг 3x7 схемасига ўтдик. Бу— пахта етиштиришда ҳосилдорликни ошириш билан бирга чорва учун етарли ем-хашак жамғариш имконини ҳам беради. Ҳар гектар ерга шудгордан олдин 20-25 тоннадан маҳаллий ва минерал ўғитлар, йиллик норманинг 50-70 проценти миқдорида фосфорли, 50 проценти миқдорида калийли ўғитлар солиняпти.

Беда тупроқни азотга, органик моддаларга бойитади, бегона ўтларни йўқотади. Ғўзанинг вилтга чалинишини камайтиради. Шу сабабли беда етиштиришга эътибор кучайтириляпти. Уйчи ва Наманган районларида бедани пуштага экиш технологияси яратилди. Барча районларимизда самарали фойдаланилаётган бу усул пахта экилаётган ерларни соғломлаштириш, ҳосилдорлигини оширишда катта роль ўйнамоқда. Бу йил озуқа экинлари майдони 8,5 минг гектарга етказилди. Бу билан чорвачиликнинг мустаҳкам озуқа базасини яратишга пойдевор қўйилди.

Ҳаёт синовидан ўтган бригада пудрати методи қишлоқ хўжалигида ҳам кенг қўлланиляпти. Колхоз ва совхозларда меҳнат интизоми, уюшқоқлик мустаҳкамланмоқда, ташаббускорлик ошмоқда. Меҳнатга ҳақ тўлаш ва уни рағбатлантиришнинг бу методини жорий этишда қуйи партия ташкилотлари изчил иш олиб бормоқдалар, коммунистлар шахсий намуна кўрсатмоқдалар. Натижада меҳнат унумдорлиги ўсиб, ҳар гектар ердан олинаётган даромад ортяпти.

Коллектив пудратини янада такомиллаштириш — қишлоқ коммунистларининг асосий вазифаларидан бири бўлиб қолди. Хўжалик ҳисоби принципларини барча бошланғич меҳнат ячейкаларига, ҳар бир иш жойига етказишга аҳамият бериляпти. Бу юқоридан бошқарув системасини такомиллаштириш тадбирларини қуйидан меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантиришнинг коллектив формаларини ривожлантириш билан қўшиб олиб боришга, меҳнаткашларнинг активлигини оширишга имкон бермоқда.

Сифат ва самарадорлик комплекс системаси янада такомиллаштирилди. Хўжаликларнинг экономикаси сезиларли яхшиланди. Бу йил қишлоқ хўжалигидан олинадиган соф фойда 25 миллион сўмга кўпайиши кўзда тутиляпти. Тармоқларнинг муттасил юксалаётгани иқтисодий ва социал вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш, аҳолининг турмуш фаровонлигини ошириш, қишлоқларни ободонлаштириш, янги-янги посёлкалар барпо этиш имконини беряпти. КПСС Марказий Комитетининг 1984 йилги октябрь Пленуми талаблари асосида ерларни мелиорациялаш, суғориш системаларини такомиллаштириш, чўл ва адр массивларга сув чиқариб, янги ерлар очиш жадал давом эттириляпти.

Шу тариқа келгуси йилларда мўл ҳосил етиштиришга замин тайёрланмоқда.

Биз табиат гўзалликларини кўз қорачиғидай авайлаб, келгуси авлодларга яна ҳам гўзалроқ, мазмунлироқ қилиб топширишга масъулмиз. Партия ва ҳукуматимизнинг сўнгги йиллардаги қабул қилган қатор қарорлари, СССР Олий Совети Президиумининг атроф-муҳитни муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонуни ана шу руҳ билан суғорилган.

Табиатни муҳофаза қилишда фан ютуқлари, илғор тажрибанинг аҳамияти катта. Областда бу борада кўп иш қилинмоқда. Ўсимликларни ҳимоя қилишда биологик усулдан фойдаланишга асосан тўла ўтилди. Биометод туфайли ўсимликларни ҳимоя қилишда заҳарли химикатлардан фойдаланиш қисқа муддатда 14 баравар камайтирилди. Бу мақсад учун илгариги йилларда 22 миллион сўм сарфланган бўлса, ҳозир 2,2 миллион сўм харж қилиняпти. Прогрессив усулнинг жорий этилиши техникавий-иқтисодий самара бериб қолмай, энг муҳими, одамларнинг саломатлиги, атроф-муҳитнинг мусаффолиги, меҳнат шароитлари яхшиланди. Мутахассислар олимлар билан ҳамкорликда трихограмма ҳашаротларини самолётда, тракторда тарқатиш вариантларини синаб кўрмоқдалар. Областимизда шу йил ўтказилган Бутуниттифоқ семинарида мазкур методни жорий қилиш бўйича тўпланган тажрибалар қизғин маъқулланди.

Ғўза баргини сунъий равишда тўктиришда қишлоқ хўжалик авиациясидан кам фойдаланиш, дефолиацияни кўпроқ чанглатгич, пуркагич тракторлари ёрдамида ўтказишга эътибор берилмоқда. Атроф муҳитни, кишиларимизнинг саломатлигини муҳофаза қилишни янада яхшилаш учун олимлар «ОВХ» машиналарини янада такомиллаштиришса, дефолиантлар яратишни янада тезлаштиришса айни муддао бўларди.

Ҳар қандай ишнинг муваффақияти — экономикага партиявий раҳбарлик савиясини янада оширишга, омма орасидаги партиявий-сиёсий ишни ҳар томонлама кучайтиришга боғлиқ. Бу соҳада ҳам раҳбарлик услуби, унинг ҳозирги талабларга мувофиқлиги муҳимдир. Партия ташкилотларимиз хўжаликлар фаолиятига аралашавермай, кўпроқ партиявий-ташкилий, сиёсий-тарбиявий ишлар билан шуғулланишяпти. Бошланғич партия ташкилотларига таяниб, одамларнинг меҳнат ғайратини, ижобий ташаббусини амалий ишларга йўналтириб, социалистик мусобақадек қудратли омилнинг бутун кучидан тўла-тўкис фойдаланишга ҳаракат қиляпмиз.

Агросаноат бирлашмалари мутахассисларининг мустақил иш юритишларига йўл очилмоқда. Партия ва совет ташкилотлари ҳадеб қишлоқ хўжалиги органларининг ишларига аралашишларига, кўплаб кераксиз мажлислар ва йиғилишлар ўтказишларига, хўжалик раҳбарлари ва мутахассисларига юқоридан туриб бир хил мазмундаги қарорлар ва фармойишлар жўнатишларига чек қўйилмоқда.

Илгари ерни чигит экишга ҳозирлаш, ягана қилиш, чеканкалаш ва пахта йиғим-терими мавсумига раҳбарлик учун область ташкилотларининг бошлиқлари, мутахассислари, ҳатто пахтачиликдан бехабар юқори лавозимдаги кишилар хўжаликларга вакил қилиб тайинланарди. Эндиликда мутахассисларнинг эркин, ижодий ишлашларига кенг йўл очиб берилмоқда. Бу йил ҳар бир хўжалик чигитни РАПО мутахассисларининг тавсиялари асосида энг мақбул муддатларда экди. Ғўзани чеканка қилиш, дефолиацияни қачон ва қандай усулда ўтказишдан тортиб, терим машиналарини пахтазорга киритиш муддатларини ҳал этиш ҳам хўжалик мутахассисларининг ўзларига ҳавола этилди.

Ўтган йили пахта йиғимтеримида шаҳарлик ўқувчилар қатнашмаганди. Район мактабларининг ўқувчилари эса қисқа муддат иштирок этгандилар. Шуни қувонч билан айтиш мумкинки, бу йил на шаҳар ва на район мактабларининг ўқувчилари қишлоқ хўжалигига оид бирорта ҳам юмушда: на яганада, на чопиқ ёки чеканкада, ҳатто пахта йиғим-теримида ҳам иштирок этмадилар. Фақат район мактабларининг ўқувчилари ўқишдан кейинги вақтларида ота-оналарига пахта теришда ёрдам бердилар.

Бунга қандай эришилди? Эрта кўкламда область партия комитети бюросида: бу йил пахтачилик ишларига мактаб ўқувчиларини жалб этмаймиз, ҳамма ишни колхозчилар ва совхоз ишчиларининг ўз кучлари билан амалга оширамиз, бунинг учун комплекс механизацияни тўлароқ жорий этишга интиламиз, деган қарорга келинди. Қишлоқ коммунистлари ўз сўзларининг устидан чиқишди. Барча қишлоқ хўжалик ишлари жараёнлари машина ва механизмлар ёрдамида амалга оширилди. Косонсой, Янгиқўрғон, Чортоқ районларининг пахтазорлари адрлик майдонлардан иборат бўлганлиги учун ҳар йили машинада терилган пахта миқдори кам бўларди. Бу йил эса мазкур районларда ҳам машина терими салмоғи ўтган йилгидан икки баравар кўп бўлди.

Задарё, Норин, Учқўрғон районлари пахтакорлари, айниқса, машинада пахта теришда юксак натижаларга эришдилар. Областнинг «зангори кема» капитанлари йиғим-терим мавсумига ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўришди. Пахта яхши очилганида теришга киришилди. Ҳосилни машинада ва қўлда икки марта теришдаёқ йиллик пахта тайёрлаш плани адо этилди.

Жойларда мавжуд техника воситалари, ишчи кучлари ва бошқа қўшимча ресурслардан самарали фойдаланилгани деҳқонларга, хўжалик мутахассисларининг билимлари ва тажрибаларига бўлган ишончни орттирди. Уларнинг ташаббус ва ижодкорлик билан ишлаганликлари сабабли йиғим-терим ҳар қачонгидан қизғин, уюшқоқлик билан ўтди. Район ва хўжаликларда тонгга қадар ҳар хил йиғилиш ва муҳокамалар ўтказиш, юқоридан тузилган графикни бажариб, раҳбарларнинг юзига яхши кўриниш учун, вақтинчалик обрў-эътибор учун хом пахтани ҳам пала-партишлик билан топшириш каби ярамас одатларга чек қўйилди. Пахтакорларимиз узоқни кўзлаб, ҳисоб-китоб билан давлатга фақат юқори сифатли пахта етказиб бериш, иқтисодий жиҳатдан кўпроқ манфаатдор бўлишга интилдилар. Партия ва совет ташкилотлари далада ишлаётганларнинг намунали меҳнат қилишлари учун бор имкониятларни яратиб беришди.

Бу йилги иш якунларимизни сарҳисоб қиларканмиз, пахтачиликни интенсив ривожлантириш, хусусан комплекс механизациялашда ишга солинмаган резерв ва имкониятлар ҳам кўп экан, деган фикрга келдик. Айниқса, келгусида далаларда технология интизомига қатъий риоя қилишимиз зарурлигини билиб турибмиз. Илғор хўжаликлар иш натижалари шуни кўрсатдики, пахта тайёрлаш планини ҳеч қандай ҳашарсиз, ҳатто студентларсиз октябрь ойининг ўзидаёқ уддалаш мумкин экан. Эндиликда пахтани эртаги, машинабоп қилиб етиштириш учун шу кунларда ҳаракат бошладик. Пахтадан бўшаган майдонлар пешма-пеш шудгор қилиниб, ўғитланяпти. Келгуси йилда барча майдонларга чигитни аниқ миқдорда пуштага экиб, тупроқнинг ўз намига ундириб олиш тадбирлари кўриляпти.

455 минг тонналик хирмон уйиш учун курашаётган пахтакорларимиз келажак ҳақидаги ўй-фикрлар билан яшамоқдалар. Чунки ўн иккинчи беш йилликнинг дастлабки йилини муваффақиятли бошлаш ва юксак суръатларга эришиш ҳозирги ҳаракатларимизга боғлиқ. Шунга кўра, ҳамма ерда йиғим-теримни уюшқоқлик билан олиб боришдан ташқари, кузги-қишки юмушлар кучайтирилмоқда. Йиғимтеримнинг якунловчи босқичи конвейер усулида ўтказилиб, далаларни ғўзапоядан тозалаш, ерларни агрохимия картограммаси асосида озиқлантириш авж олдирилмоқда. Шудгорлашни 15 ноябрда тугаллашга қарор қилдик. Бизга хазинасини сахийлик билан очган заминимизга дам беришимиз ҳам керак. Ахир, биз бир йиллик шон-шуҳрат билангина яшамаймиз-ку?!

Қишлоқ хўжалик ходимлари пилла, дон, сабзавот, полиз, картошка, ҳўл мева бўйича беш йиллик планларини ҳам барвақт адо этдилар. Шу муддатда узум етиштириш икки марта кўпайди. Чорвадорлар беш йиллик бошида берган ваъдаларининг устидан чиқиш чораларини кўришяпти.

Саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа корхоналарининг коллективлари съезд олди мусобақасини кучайтириш, ўн биринчи беш йиллик, хусусан, 1985 йил планларини муддатидан илгари адо этиш арафасида турибдилар. Саноатчилар беш йиллик планга қўшимча 215 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга бел боғлаганлар. Савдо, маиший хизмат кўрсатиш тармоқларида ҳам планларнинг бажарилиши таъминланади.

КПСС Марказий Комитетининг коммунистлар ва барча совет кишилари эътиборига ҳавола этган янги таҳрирдаги Программа лойиҳасини зўр меҳнат кўтаринкилиги билан кутиб олиб, уни ўқиб ўрганаётган наманганлик пахтакорлар оширилган мажбуриятларини ҳам сўзсиз адо этадилар. Ялпи ҳосилдорликни 455 минг тоннага етказиб, партиямиз улуғ анжуманини ёруғ юз билан кутиб оладилар.

▲ Наманган области меҳнаткашлари пахта тайёрлаш йиллик топшириқлари ва социалистик мажбуриятларини шараф билан бажардилар.

▲ Область пахтакорлари эл хирмонига 435 минг тонна «оқ олтин» тўкдилар.

▲ Наманганликлар бу йил биринчи марта терим агрегатларидан самарали фойдаланиб, етиштирилган ҳосилни мактаб ўқувчиларининг ёрдамисиз йиғиштириб олишга эришдилар.

▲ Ҳар гектар ердан 31,3 центнердан ҳосил олинди. Бунинг 90 проценти юқори сортларга топширилди.

▲ Заршунослар йиғим-терим ишлари суръатини бўшаштирмай, ҳосилдорликни 34 центнерга етказишга, умумий хирмон салмоғини 455 минг тоннага кўтаришга сўз бердилар.

НАМАНГАН. Уйчи райони заршунослари бу йил Она-Ватанга 42 минг тонна «оқ олтин» етказиб бердилар. Шундан 12500 тоннаси уруғлик пахтадир. Ҳосилдорлик ҳар гектар бошига ўртача 35 центнерни ташкил этди.

Бу юксак муваффақиятда «Ленинчи йўл» колхозининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ш. Дадабоева бошлиқ бригадаси аъзолари ҳам баракали ҳисса қўшдилар.

Суратда: уста пахтакор Ш. Дадабоева.

Х. Ҳайдаров фотоси (ЎзТАГ).

• МУТАХАССИС МАСЛАҲАТИ

МАҲСУЛДОРЛИК МАНБАИ

Оралиқ экинларини тўғри танлаш ва ўз вақтида экиб, агротехника талаблари асосида парваришлаш озуқа базасини мустаҳкамлаш негизидир.

Кейинги йилларда республикамизнинг қатор хўжаликларида озуқа тайёрлаш камайиб кетганлиги натижасида чорва моллар маҳсулдорлигининг пасайиши кузатилди. Ўзбекистон партия ва ҳукуматининг тармоқни юксалтириш юзасидан кўрган оператив чора-тадбирлари туфайли бу йил озуқа экинлари майдони анча кенгайди. Бундан кейин ҳам бу йўлни изчил давом эттириш мўлжалланмоқда.

Шу билан бирга чорвачилик озуқа базасини кескин юксалтиришнинг мавжуд резервларидан ҳамон тўла фойдаланилаётгани йўқ. Улардан бири оралиқ экинлари экишни кенг йўлга қўйиш, унинг майдонларини кенгайтириш ва парваришда агротехникага қатъий риоя қилишдан иборатдир.

Илмий изланишлар ва тажрибалар кўрсатишича, агар оралиқ экинлари экиб, суғориладиган ерлардан оқилона фойдаланилса, унинг ҳар гектаридан камида 80-100 центнер озуқа бирлиги олинади. Ерда қолган 5-7 тонна илдиз ва поя қолдиқлари ҳисобига анча миқдорда органик ўғит тўпланишига эришиш мумкин. Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра оралиқ экинлари ҳисобига чорва учун зарур бўлган озуқанинг 35-40 процентини етиштирса бўлади. Бундан ташқари, яшил озуқа конвейерининг узоқ давом этиши таъминланади, Молларга кеч куз ва эрта баҳорда ҳам яшил озуқа бериш туфайли уларнинг маҳсулдорлиги ортади.

Аммо республикамиз иқлим шароити қулай бўлишига қарамай, оралиқ экинларини экишга ҳануз етарли эътибор берилмаётир. Масалан, 1982 йилда пландаги 195,5 минг ўрнига 89,3 минг гектар, 1983 йилда 200 минг ўрнига 90,3 минг гектар, ўтган йили 200 минг ўрнига 112 минг гектар ерга оралиқ экинлари экилди.

Оралиқ экинлари афзалликларини яхши билган қатор хўжаликларда бу муҳим ишга катта эътибор берилаётганлиги туфайли чорва маҳсулдорлигининг юқори бўлиши таъминланяпти. Масалан, Тошлоқ районидаги «Оқолтин» колхозида 1984 йили 368 гектар ерга оралиқ экинлари экилиб, ҳар гектар ер ҳисобига 650-700 центнердан кўк масса олинди. Хўжаликда мўл-кўл озуқа жамғарилиб, куз ва баҳор ойларида ҳам моллар кўк масса билан боқилаётганлиги туфайли сигирларнинг ҳар биридан йилига ўртача беш минг килограммга яқин сут соғиб олиняпти. Колхоз ортиқча озуқани бошқа хўжаликларга сотишдан катта фойда кўрмоқда.

Аммо ҳамма ерда ҳам оралиқ экинларидан кўнгилдагидек самара олиняпти, деб бўлмайди. Экиш муддатларига риоя қилинмаётганлиги, агротехника талаблари бузилаётганлиги, оралиқ экинларининг юқори ҳосилли, тезпишар, истиқболли навлари уруғини танлаш ўрнига дуч келган уруғлик экилаётганлиги сабабли ерларнинг умри бекор ўтиб кетяпти.

Шу муносабат билан биз бугун деҳқонларни оралиқ экинларининг энг серҳосил, истиқболли навлари ва уларнинг агротехникаси билан таништириб ўтишни лозим топдик.

Жавдарнинг «В-116» нави республикамизнинг кўплаб хўжаликларида кенг тарқалган бўлиб, у ўта тезпишар, серҳосил, совуққа чидамлидир. Кўк масса учун август-октябрь ойларида экилади. Экишдан сўнг захлатиб суғорилади. 55-60 кун ўтгач, жавдар бошоқлай бошлайди ва бўйи 100-120 сантиметрга етади. Августда экилган жавдарни икки марта — октябрнинг иккинчи ярми ва апрель ойи бошларида ўриб, гектаридан 600-700 центнердан ҳосил олиш мумкин. Октябрь ойида экилган оралиқ экин эса апрель ойида ўрилади. Дастлабки ўрим-йиғим тугагач, гектар бошига 100-120 килограммдан азот ва фосфор солиш, сўнгра бостириб суғориш тавсия этилади.

Сули ҳақида. Унинг «В-110» нави тезпишарлиги билан ажралиб туради. Уруғчилиги йўлга қўйилган бу экин ҳозир қатор хўжаликларда экиляпти. Бу нав феврал-март ва июль-август ойларида экилади. 52-57 кунда етилади. Баҳорда экилгани гектар бошига 350-480 центнердан, ёзда экилгани 300-380 центнердан ҳосил беради. Уни декабрь ойигача ўриб, молларга едириш мумкин. Баҳор ва куз ойларида беда билан қўшиб экса ҳам бўлади.

Перко фақат оралиқ экин сифатида экилади. Унинг кўк массаси тўйимли бўлиб, моллар иштаҳа билан ейди. Август ойларида экилади. Августда экилса, икки марта — кузда гектар бошига 150-210 центнердан, баҳорда 360-480 центнердан ҳосил олиш мумкин. Октябрь ойида экилса баҳорда ҳар гектар ердан 450-520 центнер ҳосил олинади. Мўл ва тўйимли ҳосил олиш учун перкони жавдарнинг «В-116» нави билан қўшиб экиш маъқул. Чунки уларнинг вегетация даври бир хил. Иккаласи ҳам яхши ўсади. Жавдар бошоқлаганда перко гуллайди. Шу даврда уларни кўк масса сифатида молларга ўриб едириш мумкин.

Республикамиздаги кўплаб хўжаликларда истиқболли оралиқ экинларининг бир неча тури мавжуд. Улар бу экинларни навбатма-навбат экиш билан бирга парвариш чоғида агротехника қоидаларига қатъий амал қилаётганликлари туфайли мўл-кўл озуқа етиштиришга эришмоқдалар.

Оралиқ экинларидан мўл ҳосил олишда ерни экишга тайёрлаш катта аҳамиятга эга. Агар дала бегона ўтлардан холи бўлса, асосий экин йиғиштириб олингач, ер чуқур юмшатилади. Сўнгра бороналаниб, уруғ сепилади ва эгатлар олиниб, зудлик билан суғорилади. Бегона ўт босган қаттиқ ерлар икки ярусли «ПЯ-3-35», «ПД-3-35» плуглари ёрдамида 30 сантиметр чуқурликда ҳайдалади. Кейинчалик кесаклар оғир темир мола, планировшчик ёки «КФГ-3,6» фрезаси ёрдамида майдаланади. Экиш билан бир вақтда ҳар гектар ерга 80-100 килограммдан азот ва фосфор солинади. Экиш тугаллангач, эгат олиниб, суғорилади. Суғоришдан сўнг 4-5 кун ўтгач, ниҳоллар бир текис униб чиқади. Уруғлик августда экилса 2-3 марта, октябрда экилса 1 марта суғорилади.

Оралиқ экинларини экиш нормаси қуйидагича: «В-116» навли жавдар гектар бошига 110-120 килограмм, кузги жавдар 120-140, тритикале 120-140, сули 110-120, перко ва рапс 8-10 килограмм сепилгани маъқул. Агар жавдар тритикале, сули перко ва рапс билан қўшиб экилса, уларнинг нормаси гектар бошига 70-80 ва 5-6 килограмм қилиб белгиланади.

М. ПИРМЕТОВ,
қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» АҲОЛИ ХИЗМАТИДА

ДЕПУТАТЛАР АКТИВЛИГИ

Фарғона область Бағдод районидан Улуғ Ватан уруши қатнашчиси О. Норматов редакциямизга йўллаган хатида депутатларнинг омма билан алоқасини янада мустаҳкамлаш, уларнинг сайловчилар наказларини бажаришдаги фаолиятини тағин ҳам активлаштириш юзасидан фикр-мулоҳазалар, таклиф ва истаклар билдирган эди.

Ветеран хати ФАРҒОНА ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИда атрофлича ўрганиб чиқилди. У ердан олинган жавобда шундай дейилади:

— Область Совети ижроия комитети қарорига мувофиқ уч ойда бир маротаба область, шаҳар, район, қишлоқ ва посёлка Советлари депутатларининг ўқишлари ўтказиб турилади. Яқинда бўлиб ўтган ана шундай депутатлар ўқишида О. Норматов хатида кўтарилган масалалар ҳам муҳокама этилди.

Область Совети ижроия комитети депутатлар томонидан гражданларни қабул қилишни ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилди.

Оближроком Қува районидаги Намуна қишлоқ Совети ижроия комитетининг барча Советлар депутатлари томонидан гражданларни қабул қилишни уюштириш тажрибасини маъқуллаб, оммалаштирмоқда.

Бағдод районида яшовчи депутатларнинг фаолиятини активлаштириш мақсадида 63 та депутатлар группаси ташкил этилди. Улар сайловчилар наказларини ўз вақтида бажаришга таъсир кўрсатадилар, Советларнинг, уларнинг ижроия комитетлари ва доимий комиссияларининг қарорлари амалга оширилишини назорат қилиб борадилар, депутатлар томонидан гражданларни қабул қилишни ташкил этадилар.

Бағдод район Совети ижроия комитети депутатларга ёрдам тариқасида «Депутат кундалиги» тарқатди. Бунда депутатнинг Советларда, доимий комиссияларда, депутатлар группаларида ва сайлов округларида ишни ташкил этиши юзасидан батафсил тушунтириш берилади.

«ҲОСИЛ—85»

▲ ЖИЗЗАХ

Жиззах районидаги Навоий номли колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ортиқбой Раҳматов бошлиқ бригадаси аъзолари катта меҳнат муваффақиятига эришдилар. Улар 160 гектар қўриқ ернинг ҳар гектаридан 31,4 центнердан хирмон кўтариб, йиллик план бажарилганлиги ҳақида рапорт беришди. Ҳосилнинг 80 проценти биринчи сортларга сотилди.

КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездига муносиб армуғон тайёрлашга аҳд қилган заршунослар ялпи хирмонни 700 тоннага етказишга сўз бердилар.

▲ СУРХОНДАРЁ

Шўрчи районидаги «Партия XXIII съезди» колхози пахтакорлари давлатга 2850 тонна «оқ олтин» сотиб, йиллик планни адо этдилар. Ҳар гектар ердан 38,2 центнердан пахта териб олинди.

* * *

Жарқўрғон районидаги «Партия XXII съезди» колхози аъзолари ҳам йиллик план бажарилганлиги ҳақида хабар қилдилар. Улар минг гектар ернинг ҳар гектаридан 37 центнердан хирмон кўтаришди. Хўжаликда ялпи хирмонни 4200 тоннага етказиш учун йиғим-терим қизғин давом эттирилмоқда.

▲ САМАРҚАНД

Самарқанд кооператив институтининг 1550 дан зиёд студенти Жомбой райони далаларида фидокорона меҳнат қилишяпти. Уларнинг мавсум бошидан бери уйган хирмонлари 1800 тоннадан ошиб кетди. Ҳозиргача 2—2,5 тоннадан пахта терган Ойсара Камолова, Инобат Абдураҳмонова, Людмила Постушенко, Гулноза Тожибоева каби талабалар ўзаро меҳнат беллашувида пешқадамлик қилишаётир.

САМАРҚАНД ОБЛАСТИ БОҒБОНЛАРИ ВА СОҲИБКОРЛАРИНИНГ КАТТА ЮТУҒИ

Самарқанд область қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари партия XXVI съездининг ва КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумларининг қарорларини амалга ошира бориб, Улуғ Октябрнинг 68 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йилида мўл мева ва сабзавот ҳосили етиштирдилар, ўрим-йиғимни уюшқоқлик билан ўтказдилар ва давлатга ана шу маҳсулотларни топшириш юзасидан шу йил ва беш йиллик планларини муддатидан илгари бажардилар.

Областдаги хўжаликлар бу йил савдо ташкилотларига, умумиттифоқ фондига ва саноат корхоналарига 270 минг тонна сабзавот, 28 минг тонна полиз экинлари, 64 минг тонна мева ва 187 минг тонна узум жўнатдилар. Жами 550 минг тоннага яқин мева ва сабзавот маҳсулоти тайёрланди. Бу планга нисбатан 104 процентни ташкил этади.

Беш йиллик бошидан буён тайёрлов пунктларига 2 миллион 530 минг тоннадан кўпроқ ёки топшириқдагидан 228 минг тонна ортиқ мева ва сабзавот етказиб берилди. Москва, Ленинград, Тошкент, Узоқ Шарқ, чекка шимол меҳнаткашларига ҳар йили кўп миқдорда маҳсулот юборилмоқда. Шу йилнинг ўзидагина 90 минг тоннадан зиёд мева ва сабзавот жўнатилди. Бу планга нисбатан 104 процентни ташкил этади.

Самарқанд, Булунғур, Ургут ва Пастдарғом районларининг ихтисослаштирилган колхоз ва совхозлари планларини бажаришга салмоқли ҳисса қўшдилар.

Самарқанд районидаги «Москва», Энгельс номли колхозлар ҳар гектар ердан 450 центнер сабзавот етиштириб, юксак кўрсаткичларга эришдилар. Пастдарғом районидаги ихтисослаштирилган «Пастдарғом» совхози, Самарқанд районидаги «Боғизағон», «Партия XXV съезди» совхозлари ҳар йили мева ва узумдан мўл ҳосил олмоқдалар. Қўшработ районидаги Свердлов номли, «Коммунизм» совхозлари давлатга қимматли озиқ-овқат маҳсулоти— майиз топшириш юзасидан социалистик мажбуриятларини шараф билан бажардилар.

Колхозчилар, совхоз ишчиларининг, областдаги бутун агросаноат комплекси мутахассислари ва ходимларининг фидокорона меҳнати, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг ташкилотчилик ҳамда сиёсий ишларни моҳирлик билан уюштирганлиги туфайли меҳнат ғалабасига эришилди.

Шаҳарликлар, транспорт, тайёрлов ва савдо ташкилотларининг ходимлари ҳосилни йиғиштириб олиш, тайёрлаш ва умумиттифоқ фондига жўнатишда катта ёрдам бердилар.

Сабзавот, ҳўл мева ва узумни йиғиштириб олиб, давлатга топшириш давом этмоқда. Область қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари ўз имкониятларини чамалаб кўриб, қўшимча равишда 10 минг тонна мева-сабзавот маҳсулоти топшириш мажбуриятини олдилар.

Область меҳнаткашлари ҳозирги вақтда ҳосил йиғиштириб олинишини тезроқ тамомлаш, давлатга пахта ва қишлоқ хўжалигининг бошқа маҳсулотларини топшириш, ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йилида ҳосил кўтариш учун мустаҳкам пойдевор вужудга келтириш учун зўр ғайрат билан ишламоқдалар, 1985 йилни зарбдор меҳнат билан тугаллаш ва КПССнинг XXVII съездини ҳамда Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездини муносиб кутиб олиш учун астойдил курашмоқдалар.

ТАРИХ ШОИР ТАҚДИРИДА

Мактаблар ва маданият саройлари, кўчалар ва майдонлар, кутубхоналар ва театрлар, республика Давлат мукофоти ва Фарғона водийсидаги шаҳар унинг номи билан аталади. Унинг шеърлари ва қўшиқлари Ўзбекистонда халқники бўлиб кетган, унинг ҳаёти эса афсонага айланган. Қисқа, аммо ажойиб умр кўрган инсон ўз ҳаётининг ҳар бир дақиқасини ҳақиқатни излашга, одамлар бахт-саодати, ўз халқининг озодлиги ва истиқболи учун курашга бағишлади.

Унинг номи — Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий. Революционер ва маърифатпарвар, шоир ва музикачига бағишланган ўн етти серияли «Оловли йўллар» телевизион фильм-эпопеяси телетомошабинларни тарихнинг оловли йўлларида чинакам жонбозлик қилган инсоннинг жўшқин фаолияти, тақдири билан таништиради. Бу тақдир ўша йўлларда тобланди, қарор топди. Фильм мавзуи шоир тақдиридаги тарих ва тарих тақдиридаги шоир ҳақидаги қисса бўлиб, унинг сўнгги сериялари яқиндагина умумиттифоқ телеэкранида намойиш қилинди.

Ҳамзанинг ҳаёти — шахснинг улғайиши, шаклланиши ва чиниқиши, бунёдкорлик ишлари, маслакдошлари билан узвий боғланган ҳолда ғоявий мухолифларга ва синфий душманларга қарши очиқдан-очиқ курашда тобланган инсон баркамоллиги тимсолидир.

Телефильмнинг кўпсериялилиги имкониятлари, кўпдан-кўп персонажлар, гоҳ ўзаро туташиб, гоҳ бир-биридан ажралиб кетган тақдирлар, даврнинг туб бурилишлари, халқ онгида юз берган тарихий силжишлар ифодаланган яхлит бир давр роман жанрида муфассал ҳикоя қилиб берилганлиги — мана шуларнинг ҳаммаси муаллифларга (К. Яшин, Б. Привалов, Ш. Аббосов сценарийси) экранда қаҳрамон характерини шунчаки яратиб қолмай, балки, уни жўшқин камол топиш жараёнида кўрсатиш имконини берган. Улар қаҳрамонона ҳаёт намунасини табиий равишда кўрсатиб беришни ўзларига ғоят муҳим вазифа қилиб қўйишгани турган гап. Лекин улар ишга киришар эканлар, бу намуна якундангина иборат бўлмай, мақсад сари шитоб билан интилишнинг ўзи эканлигини тўғри ҳал этишди.

Ҳамза ўз олдига нимани мақсад қилиб қўйган эди? Унинг ҳаёт йўли бизга маълум бўлган ҳозирги пайтда бу саволга жавоб бериш осон. Аммо юксак мақсадга эришишнинг осон йўли бўлиши мумкин эмас. Фильмнинг фожиали хотимасида Ҳамза ўлимга тик боқиб, қаттол душманга мардона рўбарў бўлганида Ҳамзанинг курашдаги сафдоши уни шоирдан ҳам юксак сиймо сифатида баҳолади. Мана шу баҳо халқнинг маънавияти бўлиб, унинг онги уйғонганлиги, ундаги жамики яхши фазилатларнинг мужассамидир. Бу сўзлар унинг ҳаёти ва фаолиятига берилган юксак ва ҳаққоний баҳодир. Бунга муносиб бўлиш учун ҳақиқатан ҳам халқдан барча фазилатларни олиш ва вақти келганда унга охиригача ўзини бағишлаш лозим.

Ҳамзани биз ҳаётининг турли босқичларида кўрамиз. Унинг шоирона жўшқинлиги ва яшаш мазмунини фалсафий мушоҳада этишдан баҳраманд бўлиб, жонажон Туркистон диёри бўйлаб ва хорижий юртларда дарбадар юрганида бамисоли унинг ҳамроҳи бўламиз, у билан биргаликда баъзи одамларга ҳурмат-эҳтиромимиз ошади, бошқа баъзилари билан баҳслашишга тушиб кетамиз. Тафаккури, дунёқараши ривожида уларни олға йўлловчи жиҳатлар, ҳаётни, унинг зиддиятларини, адолатсизликларини кўрамиз. Чинакам инсон — ҳақиқий шоир буларга бефарқ қарай олмайди.

Феодализмнинг олчоқ одатлари, бойларнинг оддий меҳнаткаш инсонларни азоб-уқубатга дучор этиши, ислом дини руҳонийлари инсоннинг иродаси ва қадр-қимматини бўғишдек ёвуз ниятда диний ақидалардан фойдаланиши, олий ҳокимиятнинг табақавий имтиёзлари, хотин-қизларнинг ҳуқуқсизлиги, миллий нифоқ солиниши ва авж олдирилиши — мана шуларнинг ҳаммаси инсон яшайдиган заминнинг тинкасини қуритар, одамлар руҳини қашшоқликка маҳкум этар, халқни занжирбанд қилиб, асрлар оша уни ўз измига солиб келар эди. Мана шу азалий одатларни улоқтириб ташлаб, янги ҳаёт ниҳоллари униб чиқиши учун, зулматга дадил қарши бориш учун қандай букилмас ирода, ақл-идрок, жўшқинлик ва бунёдкорлик лозим бўлади.

Телеэкран қаршисида

«Оловли йўллар» фильми ҳақиқатни излаш йўли революция йўлига олиб келиши, социалистик революция ғоялари инсоният борлиғининг мазмунини пок қилиши ҳақидадир. У курашда қўрқмасликка ундайди. Айни пайтда бу фильм — турмуш чорраҳаларининг қаерида бўлмасин — тоғ дарасидами, ё оддий қишлоқ кўчасида, шахсий, хизмат юзасидан ўзаро алоқадами ёки қариндош-уруғчилик муносабатларидами юз берган ихтилоф боисидан келиб чиққан ажралиш ҳақиқат учун курашувчилар билан уларга қаршилик қилаётганларни ана шу муносабатлар тўсиғининг икки томонига ажратиб қўйиши ҳақидадир.

Халқ ҳаётида буюк ўзгаришлар ясашга қодир бўлган бирдан-бир куч — большевизм эканлигини идрок этган ва ўз эътиқодини тоблаб, уни халқ манфаатлари билан боғлаган Ҳамза шоир тақдирида тарих қандай роль ўйнайди-ю, тарих тақдирида шоир қандай ўрин тутади деган масалани амалда кўрсатиб берди. Душман билан узоқ ва қонли жанг олиб борилди. Унинг сабоқлари ўтмишгагина дахлдор эмас. Чунки, бугунги кунда ҳам дунёда диний мутаассиблар ва миллатчилар, мол-мулкидан маҳрум бўлган бойлар янги ҳаёт йўлини танлаб олган меҳнат аҳлининг қишлоқларига ва ҳосилдор экинларига ўт қўймоқда. Бугунги кунда ҳам паранжи Шарқдаги кўпчилик аёлларнинг чеҳрасини яширибгина қолмай, ҳаётнинг тафтига, меҳр-оқибатига, адолатга ташналигини ҳам тўсиб турибди. Бугунги кунда ҳам диний ақидалар одамларни четдан писиб қотиллик қилишга, ёвузликка ундамоқда. Мана шундай шароитда жаҳонда ҳамон қон тўкилмоқда.

Ҳамзанинг душманлари қулай пайт пойлаб, уни азоблаб ўлдирганини тасвирловчи эпизодлар нақадар фожиали. Муридларини бу ерга бошлаб келган шайх авом халқнинг кўзини очиб, уни маърифатли қилгани, шариатга риоя этмагани учун Ҳамзани ислом динининг душмани деб ваъз айтади. Шоирни ваҳшиёна диний таассуб ҳукмига — тошбўрон қилишга фатво беради. «Оломон сени тошбўрон қилиб ўлдирганини авлодларимиз билиб қўйишсин», дейди.

Дарҳақиқат, биз буни билиб қўйишимиз керак. Буни жасур революционерлар келажак авлодларнинг осуда истиқболи учун ўз жонларини қурбон қилганини мазкур фильм орқали миллион-миллион томошабинлар, айниқса, ёш авлод вакиллари билиб олиши нур устига аъло нур бўлади. Ҳамза ҳалок бўлган маскан аллақачон муқаддас жой, инсон фаолияти ва енгилмас руҳиятининг муқаддас даргоҳи бўлиб қолган.

Ҳамза курашдаги маслакдош дўстлари ҳақида уларнинг «қони беҳуда тўкилмади» деб ёзганида ўзи ҳам шундай қисматга дучор бўлишини билмаган эди. Ҳаётда бошқа кўп ишларни қилишга улгуролмай қолгани каби бу сатрларни ёзишга улгурмаслиги мумкин эди. Аммо у ўз ҳаётида энг муҳим нарсани қилишга — ҳақиқат ва эътиқоддан заррача чекинмай яшашга муваффақ бўг

фильмнинг энг муҳим ютуқларидан бири — Ў. Алихўжаев бош роль ижрочиси сифатида танланганидадир. У яратган қатъий қиёфадаги образда қаҳрамон ҳис-туйғуларининг сурони тўла ифодаланган, унинг ҳар бир қадами, ҳар бир нигоҳи баайни ҳақиқат деб ўйлаймиз. Артистнинг характер етуклигига интилиши боисдан қаҳрамон сиймосини яққол намоён эта олган.

Кўз олдимизда чинакам эпик асар намоён бўлиб турибди. Уни таҳлил этарканмиз, телероманнинг кўпгина қирраларини, кўпдан-кўп персонажларни, кўпдан-кўп интилишлар, қарашлар тўқнашувларини айтиб ўтишимиз керак. Катта меҳнат сарфланган бу асарни томоша қилишимиз биланоқ ёзилаётган ушбу сатрларда асарга реал қаҳрамонни бахш этган ва халқ ҳаётининг кенг манзарасини бир бутун қилиб боғлаб турувчи асосий персонажнинг тақдиригина тилга олинган.

Бу асар телекиномизнинг ютуғи эканлигига шак-шубҳа йўқ. Оташин революционер, халқ иши учун курашчи образи фильм марказида намоён бўлганлиги унинг муҳим белгиларидан биридир. Бу образ ўзининг хатти-ҳаракатлари жонли ва конкретлилигида, маънавий дунёсининг бойлигида ўз ифодасини топган. Бу қуруқ гап билан эмас, балки, бадиий далиллари қудрати, ички ахлоқий идеаллар мунавварлиги туфайли тўлақонли инсонийлик касб этганлигининг юксак намунасидир.

Режиссёр Ш. Аббосов теран, жонажон диёрига ва унинг қаҳрамонларига фарзандлик меҳр-муҳаббати билан суғорилган, унинг душманларига нафрат уйғотадиган бақувват асар яратди. Албатта, фильмда ҳамма нарсага ҳам баравар даражада эришилган деб бўлмайди. Лекин «Ўзбекфильм» яратган киноэпопеяда санъатда энг азиз ва зарур нарса — эътиқод жўшқинлиги ва кучи, меҳр-муҳаббат ва нафрат, юксак ғоя ва ҳаётга ҳалол қараш ўз ифодасини топган.

Ал. АВДЕЕНКО.

(«ПРАВДА», 24 октябрь).

Бухоро районидаги 1-ўрта ҳунар-техника билим юртида ҳар йили қишлоқ хўжалиги учун 400 дан ортиқ мутахассис тайёрланади. Шу ерда механизациялашган чорвачилик фермаларининг созловчи мастери, кенг профилли механизатор, электр пайвандловчи бўлиб етишган ёшлар бугунги кунда Бухорода ҳам, қўшни областларда ҳам муваффақиятли ишламоқда.

Суратда: билим юрти ўқитувчиси Ш. Саломов бўлғуси механизаторлар билан машғулот ўтказмоқда.

А. МИРЗАЖОНОВ фотоси (ЎзТАГ).

ЯНГИ ШЕЪРЛАР — ШУҲРАТ

ДЎСТЛИК ҲАҚИДА

Дўстлик ҳам севгига ўхшаган нарса,
Юракни ўртага қўяди кафил.
Севгида гоҳ ёниб, гоҳ ёлворурсан,
Дўстликда тенгликни талаб этар дил!

Дўстликнинг иплари жуда ҳам нозик,
Авайлаб сақлаган одам ютади.
Дўстликни ўйласа ким олтин узук,
Дўст топмай дунёдан ёлғиз ўтади.

Дўсти йўқ дунёда энг ғариб одам,
На давлат, на мансаб босар ўрнини!

Гўёки саҳрога томган томчи нам,
Қидириб топмайсан кейинча уни!

Дўстликнинг шарти бор: ажиб хат, китоб,
Ҳар кимса ўзича ўқийди бир-бир.
Яхшилаб англаган — мисоли офтоб,
У дейди: — Ҳар қалбга шуъла бўлиб кир!

Ўзгача бахш этиб ҳаловат, ҳузур,
Ўзи ҳам олади ундан мадад, нур!

ЭЙ, ОДАМ, СЕН УЧҚУРСАН!

Сен кўкда учасан, эй қанотли қуш,
Кўпларнинг ҳаваси келади сенга.
Ва сенга юракдан айтишиб олқиш,
Термулиб қолишар олис изингга.

Шу маҳал унутар ўша кишилар
Сенинг ҳам ватанинг ушбу тупроқда,
...Шу ерга қўяди инини қушлар,
Шу ерда очади боласин боғда.

Боласин учишга ўргатиб ерда
Шу ердан олади кучу қудратин.

Шу ерга оёғин тираб ва бирдан
Осмонга учади ёзиб қанотин!

Қушларнинг қанотин кучи ердадир,
Ва кучдан толганда ерга қўнади.
Шу ердан куч олиб ва яна дадил
Олис-олисларга парвоз қилади!

Эй, одам, қушларга суқланма ортиқ,
Қушларнинг қаноти шу ердан тортиқ!
Сен эса одамсан, соҳиби ерсан,
Парвозда қушлардан минг бор учқурсан!

ШУ ЕРДАН...

Шу ердан олинган лойим, зувалам,
Шу сабаб бу ерга фидойи жонман.
Шу ердан қарасам бу чексиз олам,
Кўзимга кўринар худди маржондай.

Шу ерда илк марта кўзимни очиб,
«Шуми, — деб сўрганман,— кенг, ёруғ дунё!»

Шу ёруғ дунёни бағримга қучиб,
Камардек боғладим белимга дарё.

Шу ердан биринчи қадамим ташлаб,
Не-не ўлкаларни кездим мағрур, шод.
Шу ерда илк ҳарфни ўқишни бошлаб,
Сўнг ижод кўкида ёздим-ку қанот!

ЙИЛЛАР ЎТИБ

Йиллар ўтиб, окоплар изи,
Ҳеч бир ерда қолмас эҳтимол.
Ана шунда ҳар жангчи сўзи
Ва қалбига, ўғлим қулоқ сол.

Фақат ерда урушнинг изи
Кўринишда ўчган бўлади.
Ўша бомба, ўша ўқ саси
Юракларга кўчган бўлади!

ПАХТАКОРЛАР БИЛАН ЁНМА-ЁН

НАВОИЙ ДОСТОНЛАРИ ЯНГРАМОҚДА

Ленин йўли районидаги Ленин номли совхозда Тўти Юнусова бригадасининг дала шийпонида навоийхонлик бўлиб ўтди. Пахтакорлар ва уларга ёрдамга келган термизлик студентлар улуғ ўзбек шоирининг ҳаёти ва ижоди тўғрисида, унинг «Хамса»сини ташкил этган беш достони тўғрисидаги суҳбатни тингладилар. Бу йил «Хамса»нинг 500 йиллиги кенг кўламда нишонланмоқда. Дала шийпонида Навоий асарларидан парчалар, Ўзбекистон шоирларининг буюк даҳога бағишланган шеърлари янгради. Сўнгра совхоз бадиий ҳаваскорлик тўгараги қатнашчилари Навоий шеърлари билан айтиладиган қўшиқларни ижро этдилар.

Сурхондарёнинг кўпгина меҳнат коллективларида навоийхонлик ўтказилмоқда. Уни Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг область бўлими, область Китобсеварлар жамияти, Термиз педагогика институти ташкил этди.

(ЎзТАГ).

СПОРТ

ЯНА ДУРАНГ

Шахмат бўйича жаҳон биринчилиги учун Анатолий Карпов билан Гарри Каспаров ўртасида ўтказилаётган матчда 21-партия ўйналди. Учрашувда рақиблар дурангга рози бўлишди.

Кеча А. Карпов ўзининг сўнгги, учинчи тайм-аутини олди. 22-партия 5 ноябрга кўчирилди.

ЁШ ФУТБОЛЧИЛАРИМИЗ МУВАФФАҚИЯТИ

СССРнинг ўсмирлар футбол командаси (катта тренер Б. Игнатьев) Европа биринчилиги учун саралаш мусобақасида Кипр терма командасини мағлубиятга учратди. Ўйинда 4:0 ҳисоби қайд қилинди. Кипрликлар дарвозасига 3 та тўпни ленинградлик Саленко киритди.

Жавоб матчи 20 ноябрда Тбилиси шаҳрида бўлади.

ЯНГИ ЖАҲОН РЕКОРДЛАРИ

Фарғонада Бутуниттифоқ парашютчилар мусобақаси ўтказилди. Унда иккита жаҳон рекорди ўрнатилди. Биринчисини 8 кишидан иборат эркаклар командаси қўлга киритди. Улар минг метрли баландликдан икки марта доира марказига аниқ қўндилар. Учинчи уринишда эса доирадан атиги икки сантиметр четга чиқдилар, холос.

Аёллар ҳам улардан қолишганлари йўқ. Хотин-қиз парашютчиларимиз биринчи уринишдаёқ нишонга аниқ тушдилар. Иккинчи уринишда марказдан бор-йўғи уч сантиметр четга қўндилар, холос. Шундай қилиб парашют спортининг бу турида ҳам биринчи марта жаҳон рекорди ўрнатилди.

Янгиликлар

▲ **КОСОНСОЙ.** СССР 60 йиллиги номли шойи тўқиш фабрикаси ишчи-хизматчилари учун 750 ўринли маданият саройи биноси қуриб, фойдаланишга топширилди.

К. ОХУНОВ.

▲ **ТОМДИ.** Жабай Балиманов номли совхоз марказида чўпонлар учун 6 хонали учта турар жой биноси қуриб битказилди. Ғ. Ҳожимуродов бошлиқ қурувчилар бригадаси КПСС XXVII съезди очиладиган кунга қадар яна 8 хонали тўртта чўпон уйи қуришга аҳд қилган.

Ё. УМАРОВ.

▲ **ЯЛТА.** Оромгоҳ шаҳардаги «Ўзбекистон» санаторийсида 500 ўринли клуб биноси фойдаланишга топширилди. Янги ётоқхона корпуси қурилмоқда. Бинолар кошинкор нақшлар билан безатилмоқда.

С. ПАШУТИН.

▲ **МАРҒИЛОН.** Шаҳар марказида қурилган қўш қаватли ойнаванд бино пештоқида «Китоблар уйи» деган ёзув пайдо бўлди. Бу бинони 8-трестга қарашли Марғилон қурилиш-монтаж бошқармаси бинокорлари қисқа муддатда қуриб, фойдаланишга топширишди.

А. ҚИРҒИЗОВ.

▲ **СУРХОНДАРЁ.** Область музикали драма ва комедия театрида «Гулсара» музикали драмаси саҳнага қўйилди. Асарни театр режиссёри Н. Пардаев саҳналаштирди.

Қ. АБДУЖАЛИЛОВ.

ОБ-ҲАВО

БУГУН

Синоптикларнинг маълум қилишича, Ўзбекистонда ҳаво булутланиб туради, ёғингарчилик бўлмайди. Жануби шарқдан секундига 9 — 14 метр тезликда шамол эсади. Шамолнинг тезлиги Бекобод районида секундига 24 — 29, Деҳқонобод ва Янгиерда 17—22 метргача кучаяди.

Республика шимолида кечаси 1 даража совуқ билан 4 даража иссиқ ўртасида бўлади. Кундузи 12—17 даража иссиқ бўлади. Фарғона водийсида кечаси 1 даража совуқ билан 4 даража иссиқ, баъзи жойларда 3—5 даража совуқ, кундузи 14—19 даража иссиқ бўлади. Ўзбекистоннинг қолган территорияларида кечаси 2—7 даража иссиқ бўлиб, баъзи жойларда ернинг устки қатлами музлаши мумкин. Кундузи 17—22, жанубда 25 даражагача иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво кам булутли бўлиб, шарқ томондан секундига 3—8 метр тезликда шамол эсади, кечаси 3—5 даража иссиқ, баъзи жойларда 2 даражагача совуқ, кундузи 20—22 даража иссиқ бўлади.

КЕЛГУСИ ҲАФТАДА

Синоптикларнинг хабар қилишича, 4 ноябрдан 10 ноябргача Ўзбекистонда ёғингарчилик бўлмайди. Ҳафтанинг биринчи ярмида ҳарорат аста-секин ошиб боради. Ҳафтанинг ўрталарига бориб, кечаси 5—10, кундузи 19—24 даража иссиқ бўлади. Қашқадарё ва Сурхондарё областларида кечаси 7—12, кундузи 22—27, Фарғона водийсида кечаси 2—7, кундузи 17—22 даража иссиқ бўлади.

Ҳафтанинг иккинчи ярмида Қозоғистон ва Ғарбий Сибирдан совуқ ҳавонинг кириб келиши кутилади. Натижада ҳарорат пасайиб, айниқса кечалари ва эрталаб бирмунча совуқ бўлади. Кечаси 1—6, кундузи 17—22, жанубда кечаси 4—9, кундузи 20—25 даража иссиқ бўлади.

Ҳафтанинг ўртача ҳарорати кўп йиллик ўртача даражадан бирмунча юқори бўлади.

(ЎзТАГ).

Редактор
Л. ҚАЮМОВ.

РЕКЛАМА ❁ ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЧЕТ ТИЛЛАР ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

1985—1986 ўқув йили учун

КУНДУЗГИ ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тайёрлов бўлимига ўрта маълумотли илғор ишчилар, колхозчилар, алоқа ходимлари, пионер вожатийлар ва СССР Қуролли Кучлари сафида хизматни ўтаб қайтганлар, колхоз, совхоз, саноат корхоналари, қурилиш, алоқа, транспорт ташкилотлари, мактаблар ва ҳарбий қисмларнинг йўлланмаси билан қабул қилинади.

Тайёрлов бўлимига кирувчилар йўлланма берган ташкилотда камида бир йил узлуксиз меҳнат қилган бўлишлари керак.

Институтнинг тайёрлов бўлимига кирувчилар билан чет тили, СССР тарихи фанларидан суҳбат ўтказилади ва шу суҳбатнинг натижаларига қараб инглиз, немис, француз тиллари факультетларига қабул қилинади.

Тайёрлов бўлимини муваффақиятли тугатганлар Тошкент давлат чет тиллар педагогика институти кундузги бўлимининг 1-курсига кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Тайёрлов бўлимига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар лозим бўлади: институт ректори номига ариза, кўрсатилган намуна бўйича иш жойидан (ҳарбий қисмдан) йўлланма, ўрта маълумот ҳақида ҳужжат (асл нусхаси), иш жойидан (ҳарбий қисмдан) характеристика, меҳнат дафтарчасининг ташкилот раҳбари томонидан тасдиқланган кўчирмаси, медицина справкаси (086/У форма), 8 дона фотосурат (3x4 см.).

АРИЗАЛАР 10 НОЯБРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Суҳбат 16 ноябрдан 20 ноябргача ўтказилади. Қабул 26 ноябрдан 30 ноябргача бўлиб ўтади.

Ўқиш 1 декабрдан бошланиб, 8 ой давом этади.

Тайёрлов бўлими тингловчилари стипендия ва ётоқхона билан таъминланадилар.

Ўрта мактабнинг кундузги бўлимини 1985 йилда битирганлар меҳнат стажи бўлса ҳам тайёрлов бўлимига қабул қилинмайди.

Мурожаат учун адрес: 700115, Тошкент шаҳри, Муқимий кўчаси, 104-уй, 162-хона. Тайёрлов бўлимининг қабул комиссияси.

Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлиги ва маҳаллий саноат ҳамда коммунал-маиший корхоналар ходимлари касаба союзи республика комитетининг

ПРЕЗИДИУМИ

БАДИИЙ СУВЕНИР-СОВҒА БУЮМЛАРИ УЧУН ОЧИҚ КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

КОНКУРСЛАР: КПСС XXVII съездига, Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездига (1986 йил 15 январгача) **ва Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари халқаро кинофестивалига** (1986 йил 1 апрелгача) **бағишланган.**

ЭНГ ЯХШИ СУВЕНИР-СОВҒА БУЮМЛАРИ УЧУН МУКОФОТЛАР БЕЛГИЛАНГАН.

Конкурсларда корхоналарнинг коллективлари, алоҳида рассомлар, ҳунарманд усталар иштирок этишлари мумкин.

Конкурс шартлари билан қуйидаги жойда батафсилроқ танишиш мумкин: 700115, Тошкент шаҳри, ЧГСП, Республика Маҳаллий саноат министрлиги ишлаб чиқариш бирлашмаси. Телефон 76-47-11.

ХОРАЗМ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудирлари: физика ва умумтехника фанлари, рус тилшунослиги, жисмоний тарбия, рус тили ва адабиётини ўқитиш методикаси, рус тили факультетлараро кафедрасига (фан кандидатлари, доцентлар);

кафедра доценти: физика ва умумтехника фанлари (физика фанлари кандидати);

кафедра ўқитувчилари: рус тили факультетлараро кафедрасига (3 ўрин), физика ва умумтехника фанлари (2).

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: 740000, Урганч шаҳри, Ҳ. Олимжон кўчаси, 14-уй.

ТОШКЕНТ ҲАЙКАЛТАРОШЛИК ВА МОНУМЕНТАЛ САНЪАТ КОМБИНАТИ

БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

КОМБИНАТ БУЮРТМАЛАР БЎЙИЧА ҚУЙИДАГИ ТУРЛИ ХИЛ ИШЛАРНИ БАЖАРИБ БЕРАДИ:

монументал, декоратив ва махсус дастгоҳ ёрдамида ишланадиган ҳайкалтарошлик; монументал-декоратив санъат; декоратив-амалий ва халқ санъати архитектурада ганч ўймакорлиги ва наққошлик; бадиий лойиҳаларнинг хомаки ва ишчи нусхаларини тайёрлаш.

Бизнинг адрес: 700015, Тошкент шаҳри, Цеховая кўчаси, 32-уй. Телефонлар: 55-56-92, 55-61-30, 55-61-26.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Тонина Трофимова раҳбарлигидаги «Гуллар байрами» катта байрам томошалари (3/XI да соат 10, 13, 16, 19.00-да).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 3/XI да **Аловиддиннинг сеҳрли шамчироғи** (12.00), **Гўзал Василиса (17.00)**, 4/XI да **Гўзал Василиса** (12.00), **Ҳаётбахш ўлим** (17.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 3/XI да **Рўё**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА 3/XI да **Олтин давим** (12.00), **Тўйдан олдин томоша** (19.30, 4/XI да **Хотинимнинг эри**.

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ ЗАЛИДА

СССР биринчилиги учун 3 ноябрь соат 17.00 да «БИНОКОР» (Тошкент) — **«ДИЗЕЛИСТ»** (Пенза) **командалари ўртасида**

ХОККЕЙ

«Ўқитувчи» нашриёти коллективи педагогика редакцияси редактори С. Очиловга отаси

Очил ЖУМАНИЁЗОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Ўқитувчи» нашриёти коллективи физика-математика адабиётлари редакцияси редактори М. Минаҳмедовага турмуш ўртоғи

Бахтиёр МИНАҲМЕДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Шарқшунослик институти коллективи катта илмий ходим, тарих фанлари кандидати У. Ҳамроевга онаси

Манзура ИБРОҲИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

3 НОЯБРЬ, ЯКШАНБА

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МОСКВА — I. 9.00—«Время». 9.40 — Шахмат. Жаҳон чемпионати. 9.55 — «Спортлото». 10.05 — «Будильник». 10.35 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!» 11.35 — «Здоровье». 12.20 — «Тонгги почта». 12.50 — «Совет тупроғидаги учрашувлар». 13.05 — «Қишлоқ янгиликлари». 14.05 — «Музикали киоск». 14.35 — «Поэзия». 15.10 — Телефильм. 15.30 — Концерт. 16.05 — «Свифт қурган уй». Бадиий фильм. 18.30 — Ҳужжатли фильм. 18.40 — «Халқаро панорама». 19.25 — Мультфильмлар. 19.55 — Фильм-концерт. 20.30 — «Саёҳатчилар клуби». 21.30 — «Время». 22.05 — Концерт. 22.55 — Янгиликлар.

МОСКВА—II. 9.00 — «Зарядкага сафланинг». 9.15 — Қувноқ нотачалар». 9.30 — Ритмик гимнастика. 10.00—«Рус тили». 10.30 — Концерт. 11.25 — Реклама. 11.30— Ҳужжатли фильмлар. 11.50 — «Ҳайвонот оламида». 12.50 — «Мамлакат ва қитъалар бўйлаб». 13.20 — «Эртак ҳузурида меҳмонда». 14.55 — «Камалак». 15.20 — «Дунё ва ёшлар». 15.55 — «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар». 16.25— Концерт. 17.25 — Мультфильмлар. 18.00 — «Машҳур совет композиторлари». 19.05 — «Тантиқ Анна». Бадиий фильм. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — «Кинотомошабин ҳамроҳи». 21.30 — «Время». 22.05 —Футбол. «Динамо» (К) — «Арарат». 23.45— Концерт.

ТОШКЕНТ—I. 7.30— «Ритмик гимнастика». 7.50 — «Тонгги тароналар». 8.00 — «Врач маслаҳати». 8.10 — «Истеъдод». 8.30 — «Ахборот». 8.55 —Ҳужжатли фильм. 9.45 —Концерт. 10.05 — «Кинопублицист экрани». 10.50 — «Қувноқ стартлар». 11.35 — «Чапай бургутчалари». Бадиий фильм. 13.00 — «Шахмат мактаби». 13.30 — Футбол. «Соҳибкор» — «Таврия». 14.15 — Реклама. 18.00 — «Войчечак». 18.30 — «Театр ва томошабин». 19.30 — «Ахборот». 19.50 — «Хамса»нинг 500 йиллигига. 20.20 — Манзарали фильм. 20.30 — «Ахборот». 20.55 — Концерт. 21.30— «Время». 22.05 — «Ўша йигит қайтди». Бадиий фильм.

16.00 — Қирғизистон телевидениесининг программаси.

РАДИО

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — «Янги музикали ёзувлар». 9.45 — «Табассум». 10.15 — С добрым утром!» 11.30 —Классик куйлардан концерт. 12.10— «Ишчинома». 13.00 —«Чорвадор». 13.30 — Музикали программа. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — «Театр микрофон олдида». 17.30 — Куйлардан қўшиқларга. 18.15 — «Умумхалқ муҳокамаси давом этмоқда». 18.30 — Дўстларимиз эстрадаси. 19.25 — «Ешлик». 21.00 — «Халқаро кундалик». 21.10 — «Табассум». 22.30 — Концерт. 23.30 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53 16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.